

# FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 16 augusti 2017

---

---

531/2017

## Lag om yrkesutbildning

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

### Allmänna bestämmelser

1 §

#### *Tillämpningsområde*

Denna lag innehåller bestämmelser om de yrkesinriktade examina som hör till undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde, om den utbildning som behövs för förvärvande av yrkeskompetens och om påvisande och intygande av yrkeskompetens.

2 §

#### *Syftet med yrkesinriktade examina och yrkesutbildning*

Syftet med de examina och den utbildning som avses i denna lag är att förbättra och upprätthålla befolkningens yrkeskompetens, ge möjlighet att påvisa yrkeskompetens oberoende av hur den förvärvats, utveckla arbets- och näringslivet och svara på dess kompetensbehov, främja sysselsättningen, ge färdigheter för företagande och kontinuerligt upprätthållande av arbets- och funktionsförmågan samt stödja livslångt lärande och yrkesutveckling. Syftet med den utbildning som avses i denna lag är dessutom att främja avläggande av examina och examensdelar.

Målet för den utbildning som avses i denna lag är dessutom att stödja de studerandes utveckling till goda, harmoniska och bildade människor och samhällsmedlemmar och att ge dem sådana kunskaper och färdigheter som de behöver med tanke på förutsättningarna för fortsatta studier, yrkesutveckling, fritidsintressen och en mångsidig personlighetsutveckling.

3 §

#### *Definitioner*

I denna lag avses med

1) *personalutbildning* utbildning som en viss arbetsgivare ordnar för sin personal och som delvis finansieras av arbetsgivaren och delvis enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009),

2) *examensutbildning* utbildning som behövs för att förvärva yrkeskompetens och som syftar till avläggande av en yrkesinriktad examen eller av en eller flera delar av en yrkesinriktad examen,

3) *arbetskraftsutbildning* utbildning till vilken de studerande, utifrån det utbildningsbehov som arbets- och näringsmyndigheten konstaterar, väljs i enlighet med 5 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice (916/2012),

4) *utbildningsanordnare* den som beviljats ett i 3 kap. avsett anordnartillstånd,

5) *studerande* en person som har antagits för att genomföra en sådan utbildning eller avlägga en sådan yrkesinriktad examen eller en eller flera delar av en yrkesinriktad examen som avses i denna lag.

#### 4 §

##### *Samarbete med arbets- och näringslivet*

I examina, utbildningar och ordnandet av dem ska arbets- och näringslivets behov beaktas. När examina och utbildningar planeras, ordnas, bedöms och utvecklas och när kompetensbehov förutses ska samarbete bedrivas med arbets- och näringslivet.

#### 2 kap.

### **Examina och utbildningar**

#### 5 §

##### *Yrkesinriktade examina*

De yrkesinriktade examina är yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen och specialyrkesexamen.

I en yrkesinriktad grundexamen ska den studerande visa att han eller hon har breda grundläggande yrkesfärdigheter för olika uppgifter inom en bransch samt mer specialiserat kunnande och sådan yrkesskicklighet som arbetslivet kräver inom minst ett delområde med anknytning till en samlad verksamhet inom arbetslivet. Närmare bestämmelser om det kunnande som ska påvisas i de yrkesinriktade grundexamina får utfärdas genom förordning av statsrådet.

I en yrkesexamen ska den studerande visa att han eller hon har sådan yrkesskicklighet i enlighet med arbetslivets behov som är djupare än den som krävs för grundexamen eller gäller mer avgränsade arbetsuppgifter.

I en specialyrkesexamen ska den studerande visa att han eller hon har sådan yrkesskicklighet i enlighet med arbetslivets behov som innefattar djupare yrkeskunskaper än de som krävs för yrkesexamen eller innefattar mångprofessionellt kunnande.

En yrkesinriktad grundexamen och en yrkesexamen placerar sig på den kvalifikationsnivå som avses i 5 § 1 mom. 2 punkten i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1384/2015) och en specialyrkesexamen på den kvalifikationsnivå som avses i 5 § 1 mom. 3 punkten i den lagen.

#### 6 §

##### *Examensstruktur*

Bestämmelser om vilka yrkesinriktade grundexamina, yrkesexamina och specialyrkesexamina som ingår i examensstrukturen för yrkesutbildningen utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet. Med avvikelse från 15 § 2 mom. 2 punkten får genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet dessutom utfärdas bestämmelser om ett kompetensområde som ingår i en viss examen, om kostnaderna för ordnande av

kompetensområdet avviker betydligt från de allmänna kostnaderna för ordnande av examen.

Utbildningsstyrelsen bereder förslag till ändringar av den examensstruktur som avses i 1 mom. Vid beredningen av förslagen ska Utbildningsstyrelsen höra respektive arbetslivskommission.

Examina kan innehålla kompetensområden, med vilka det avses sådana inriktningar inom en examen som har anknytning till en självständig samlad verksamhet inom arbetslivet. Till en examen kan också fogas examensbenämningar som avses i 17 §. Bestämmelser om de principer som ska tillämpas vid bestämmande av kompetensområden och examensbenämningar får utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

## 7 §

### *Handledande utbildningar*

Med handledande utbildning avses utbildning som handleder för yrkesutbildning och utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv.

Utbildning som handleder för yrkesutbildning ger de studerande färdigheter för att söka sig till examensutbildning och stärker de studerandes förutsättningar att avlägga en yrkesinriktad examen.

Utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv ger studerande som behöver särskilt stöd på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning undervisning och handledning enligt deras individuella mål och färdigheter.

## 8 §

### *Övrig yrkesutbildning*

Utöver det som föreskrivs i 6 och 7 § kan det som yrkesutbildning ordnas

1) utbildning som fördjupar eller kompletterar yrkeskompetensen och som inte syftar till avläggande av en examen eller examensdel, samt

2) utbildning som förbereder för yrkesuppgifter som yrkes- och trafikflygare, som flygledare eller som förare i den spårbundna stadstrafiken.

## 9 §

### *Personalutbildning*

Som personalutbildning kan det ordnas i 5 § avsedda examina och examensdelar samt examensutbildning och i 8 § 2 punkten avsedd utbildning som förbereder för en yrkesuppgift. Inom arbetskraftsutbildningen kan det som personalutbildning också ordnas i 8 § 1 punkten avsedd utbildning som fördjupar eller kompletterar yrkeskompetensen.

## 10 §

### *Dimensioneringsgrunder för och omfattningen av examina*

Grunden för dimensioneringen av yrkesinriktade grundexamina, yrkesexamina, specialyrkesexamina och examensdelar är en kompetenspoäng.

Omfattningen av en yrkesinriktad grundexamen är 180 kompetenspoäng. Bestämmelser om att en yrkesinriktad grundexamen eller, avvikande från 15 § 2 mom. 2 punkten, ett kompetensområde får omfatta fler än 180 kompetenspoäng, om den reglering som gäller för branschen förutsätter detta, får utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

Omfattningen av en yrkesexamen är 120, 150 eller 180 kompetenspoäng. Omfattningen av en specialyrkesexamen är 160, 180 eller 210 kompetenspoäng. Bestämmelser om om-

fattningen av yrkesexamina och specialyrkesexamina i kompetenspoäng utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

11 §

*Dimensioneringsgrunder för, omfattningen av och tiden för genomförande av handledande utbildningar*

Grunden för dimensioneringen av handledande utbildning och delar av sådan är en kompetenspoäng.

Omfattningen av den utbildning som handleder för yrkesutbildning och av den utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv är 60 kompetenspoäng.

Utbildning som handleder för yrkesutbildning ska genomföras inom ett år, om inte utbildningsanordnaren beviljar den studerande förlängning på grund av sjukdom eller av någon annan särskild orsak.

Tiden för genomförandet av en utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv bestäms utifrån den studerandes individuella mål och färdigheter. Utbildningsanordnaren beslutar om tiden för genomförandet av utbildningen. Utbildningstiden kan dock vara högst tre år.

12 §

*Dimensioneringsgrunder för examensdelar och för utbildningsdelar i handledande utbildningar*

Kompetenspoängen för examensdelar och för utbildningsdelarna inom den handledande utbildningen bestäms utifrån omfattningen, svårighetsgraden och betydelsen av det kunnande som ingår i dem i förhållande till de krav på yrkesskicklighet och de mål för kunnandet som gäller examen eller den handledande utbildningen som helhet.

13 §

*Uppbyggnaden av yrkesinriktade examina*

En yrkesinriktad examen byggs upp av yrkesinriktade examensdelar. En examen eller eventuella kompetensområden inom en examen har minst en obligatorisk yrkesinriktad examensdel och minst en valbar yrkesinriktad examensdel.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ingår det i en yrkesinriktad grundexamen gemensamma examensdelar enligt följande:

- 1) kunnande i kommunikation och interaktion,
- 2) kunnande i matematik och naturvetenskap, och
- 3) kunnande om samhälle och arbetsliv.

Närmare bestämmelser om hur examen byggs upp av yrkesinriktade och gemensamma examensdelar, om de gemensamma examensdelarnas omfattning i kompetenspoäng och om de delområden som ingår i de gemensamma examensdelarna samt om huruvida delområdena är obligatoriska eller valbara utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

*Uppbyggnaden av handledande utbildning*

Den handledande utbildningen byggs upp av utbildningsdelar. Närmare bestämmelser om uppbyggnaden av handledande utbildning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

*Examensgrunder*

Utbildningsstyrelsen bestämmer examensgrunderna för varje examen som ingår i den examensstruktur som avses i 6 §.

I examensgrunderna anges

- 1) examensbenämningarna,
- 2) examens kompetensområden,
- 3) examens uppbyggnad av obligatoriska och valbara examensdelar samt omfattningen i kompetenspoäng av examensdelarna och de delområden som ingår i de gemensamma examensdelarna, om det inte föreskrivs om dem i 13 § eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen,
- 4) kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet i examensdelarna samt bedömningen av kunnandet,
- 5) till vilken del det inte är möjligt att anpassa bedömningen av kunnandet i enlighet med 64 § 2 mom. eller att göra avvikelser från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet i enlighet med 66 § 1 mom.

Utbildningsstyrelsen ska sammanställa grunderna för de yrkesinriktade grundexamina så att examina till sin omfattning motsvarar omfattningen av gymnasiets lärokurs enligt 7 § i gymnasielagen (629/1998).

Utbildningsstyrelsen ska bereda examensgrunderna i samarbete med representanter för arbets- och näringslivet, utbildningsanordnarna och andra viktiga intressentgrupper. Utbildningsstyrelsen ska vid beredningen av examensgrunderna samarbeta med respektive arbetslivskommission.

*Grunder för handledande utbildning*

Utbildningsstyrelsen bestämmer utbildningsgrunderna för utbildning som handleder för yrkesutbildning och utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv.

I utbildningsgrunderna anges

- 1) utbildningens uppbyggnad av obligatoriska och valbara utbildningsdelar samt utbildningsdelarnas omfattning i kompetenspoäng, till den del det inte föreskrivs om detta i bestämmelser som utfärdats med stöd av 14 §, och
- 2) målen för kunnandet samt bedömningen av kunnandet i utbildningsdelarna.

*Skydd av namn på examina och examensbenämningar*

Namnen på och examensbenämningarna för de examina som avses i denna lag får användas endast om examina som har avlagts i enlighet med denna lag. Examensbenämningen är en benämning som en person får använda efter att med godkänt resultat ha avlagt den examen som ger rätt att använda examensbenämningen.

*Behörighet för fortsatta studier*

Bestämmelser om den allmänna behörighet för fortsatta studier vid universitet och yrkeshögskolor som olika examina ger finns i 37 § i universitetslagen (558/2009) och 25 § i yrkeshögskolelagen (932/2014).

531/2017

19 §

*Rätt att delta i studentexamen*

Bestämmelser om rätten för studerande som deltar i examensutbildning och för dem som har avlagt en yrkesinriktad examen att avlägga studentexamen finns i 18 a § i gymnasielagen.

20 §

*Försök*

För att utveckla examina och utbildningar som avses i denna lag kan det ordnas tidsbegränsade försök. Försökstillstånd kan beviljas för högst sex år.

Bestämmelser om de examina som ska ingå i ett försök får utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet. Försök med nya utbildningar får göras genom beslut av undervisnings- och kulturministeriet. Undervisnings- och kulturministeriet får besluta att omfattningen av en examen som ingår i ett försök ska avvika från det som föreskrivs i 10 § eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen, att omfattningen av handledande utbildning ska avvika från det som föreskrivs i 11 § eller att uppbyggnaden av en sådan examen eller utbildning ska avvika från det som föreskrivs i 13 eller 14 § eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av de paragraferna.

Försök med avvikelser från examens- eller utbildningsgrunderna, från examinas kompetensområden eller från examensbenämningarna får göras genom beslut av Utbildningsstyrelsen.

Utbildningsstyrelsen bestämmer de examens- eller utbildningsgrunder som ska iakttas vid försök som avses i 2 och 3 mom. En examen som avläggs inom ramen för ett försök ska till sitt syfte och innehåll vara sådan att den ger det kunnande och den yrkesskicklighet som krävs för examen samt behörighet för fortsatta studier.

21 §

*Utbildningsanordnare som väljs att delta i försök*

De utbildningsanordnare som deltar i ett försök väljs efter ansökan.

I försöket tas ett behövligt antal utbildningsanordnare med, så att syftet med försöket kan nås. Vid valet ska det tas hänsyn till regional och språklig representativitet, om det är motiverat med hänsyn till omfattningen av och syftet med försöket. En utbildningsanordnare ska ha förutsättningar att genomföra försöket på ett sätt som motsvarar dess syften och utan att äventyra de studerandes rättigheter.

3 kap.

**Ordnande av examina och utbildning**

22 §

*Tillstånd att ordna examina och utbildning*

För att ordna yrkesinriktade examina och yrkesutbildning som avses i denna lag krävs det ett av undervisnings- och kulturministeriet beviljat tillstånd att ordna examina och utbildning (*anordnartillstånd*). Anordnartillstånd kan efter ansökan beviljas en kommun, samkommun, registrerad sammanslutning eller stiftelse.

Examina och utbildning som avses i denna lag kan genom beslut av undervisnings- och kulturministeriet också ordnas vid en statlig läroanstalt eller med stöd av ett fördrag som Finland har ingått. Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om nedläggning av verk-

samheten vid statliga läroanstalter med iakttagande i tillämpliga delar av det som i detta kapitel föreskrivs om anordnartillstånd.

## 23 §

*Examina och utbildning som ska anges i anordnartillståndet*

I anordnartillståndet anges de examina som utbildningsanordnaren har rätt att bevilja och för vilka utbildningsanordnaren kan ordna examensutbildning. Anordnartillståndet innehåller dessutom bestämmelser om rätten att ordna handledande utbildning. Utbildningsanordnaren kan också ordna i 8 § 1 punkten avsedd utbildning som fördjupar eller kompletterar yrkeskompetensen och som hänför sig examina som omfattas av anordnartillståndet.

Ett anordnartillstånd kan innehålla bestämmelser om rätten att ordna i 8 § 2 punkten avsedd utbildning som förbereder för en yrkesuppgift eller om rätten att vara ett i 10 § i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (273/2007) avsett utbildningscentrum för utbildning för grundläggande yrkeskompetens eller utbildningscentrum som ger fortbildning.

Anordnartillståndet innehåller bestämmelser om rätten att ordna examina och utbildning som avses i 1 och 2 mom. som arbetskraftsutbildning. Ett anordnartillstånd kan också avgränsas till att enbart gälla arbetskraftsutbildning. Undervisnings- och kulturministeriet ska höra arbets- och näringsministeriet innan beslut fattas om sådan rätt som avses i detta moment. Utbildningsanordnaren och arbets- och näringsförvaltningen ska avtala om ordnandet av arbetskraftsutbildning.

## 24 §

*Undervisnings- och examensspråk*

I anordnartillståndet anges utbildningsanordnarens undervisnings- och examensspråk.

Utbildningsanordnaren ska meddela undervisning på de undervisningsspråk som anges i anordnartillståndet. En utbildningsanordnarens undervisningsspråk kan vara finska, svenska eller samiska. Utbildningsanordnaren kan också vara tvåspråkig, varvid undervisningsspråken är finska och svenska. Utöver det undervisningsspråk som anges i anordnartillståndet kan utbildningsanordnaren meddela undervisning på det andra inhemska språket, samiska, romani, teckenspråk eller något främmande språk.

Examen kan avläggas eller handledande utbildning genomföras på ett examensspråk som anges i anordnartillståndet. En utbildningsanordnarens examensspråk är de undervisningsspråk som anges i anordnartillståndet och de övriga språk som i anordnartillståndet anges för enskilda examina eller för handledande utbildning.

## 25 §

*Verksamhetsområde*

I anordnartillståndet anges det verksamhetsområde vars kompetensbehov utbildningsanordnaren i första hand ska svara på. Utbildningsanordnaren är skyldig att i enlighet med kompetensbehovet ordna examina och utbildning inom det verksamhetsområde som anges i anordnartillståndet. Vid sidan av verksamhetsområdet kan examina och utbildning också ordnas på andra ställen i Finland, dock inte i landskapet Åland.

## 26 §

*Studerandeår*

I anordnartillståndet anges minimiantalet sådana studerandeår som avses i 32 b § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. Anordnartillståndet kan också av särskilda skäl som hänför sig till kompetensbehovet eller ordnandet av utbildning innehålla bestämmelser om antalet studerandeår för en viss examen eller utbildning.

## 27 §

*Övriga rättigheter, skyldigheter, villkor och uppgifter som ska anges i ett anordnartillstånd*

I anordnartillståndet kan det bestämmas om rätten att som läroavtalsutbildning i form av i 30 § avsedd anskaffning av utbildning ordna alla examina som ingår i den 6 § avsedda examenstrukturen samt i 8 § 1 punkten avsedd utbildning som fördjupar eller kompletterar yrkeskompetensen.

Anordnartillståndet kan innehålla bestämmelser om utbildningsanordnarens skyldighet att ordna examina och handledande utbildning som avses i 23 § 1 mom. för studerande som har rätt till krävande särskilt stöd enligt 65 § och att sköta utvecklings-, handlednings- och stöduppgifter som anknyter till särskilt stöd.

Anordnartillståndet innehåller bestämmelser om utbildningsanordnarens rätt att ordna utbildning vid en internatskola och fängelseundervisning.

I anordnartillståndet kan det också bestämmas om andra skyldigheter, om trygghandlet av tillgång till utbildning eller andra orsaker som hänför sig till ordnandet av examina och utbildning förutsätter det. Dessutom kan anordnartillståndet innehålla bestämmelser om villkor för ordnandet av examina och utbildningar samt bestämmelser om utvecklingsuppgifter och andra uppgifter.

## 28 §

*Förutsättningar för beviljande av anordnartillstånd*

En förutsättning för beviljande av ett anordnartillstånd är att examina och utbildning behöver ordnas med tanke på de riksomfattande och regionala kompetensbehoven samt utbudet av examina och utbildning. Examina eller utbildning får inte ordnas för att uppnå ekonomisk vinst.

Anordnartillstånd kan beviljas en sökande som med tanke på fullgörandet av den uppgift som ansökan gäller har behövt kunnande och tillräckligt samarbete med arbets- och näringslivet samt ekonomiska och operativa förutsättningar att på ett ändamålsenligt sätt ordna examina och utbildning i enlighet med denna uppgift. Vid bedömningen av förutsättningarna beaktas verksamhetens kvalitet, effektivitet och resultat.

Undervisnings- och kulturministeriet ska i samband med beslut som gäller beviljande av anordnartillstånd se till att tillstånden sammantaget säkerställer tillräcklig tillgång till yrkesutbildning.

Bestämmelser om de förfaranden som hänför sig till sökande av anordnartillstånd, om de handlingar och utredningar som ska fogas till ansökan och om närmare förutsättningar för beviljande av anordnartillstånd utfärdas genom förordning av statsrådet.

## 29 §

*Ändring och återkallande av anordnartillstånd*

Undervisnings- och kulturministeriet beslutar efter ansökan om ändring och återkallande av anordnartillstånd.



Undervisnings- och kulturministeriet kan utan ansökan ändra ett anordnartillstånd, om ordnandet av examina och utbildning i betydande grad avviker från kompetensbehoven eller om andra särskilda skäl som hänför sig till ordnandet av examina och utbildning eller statsfinansiella skäl förutsätter det.

Undervisnings- och kulturministeriet kan utan ansökan ändra eller återkalla ett anordnartillstånd, om

- 1) de examina eller den utbildning som anges i tillståndet inte längre ordnas,
- 2) de examina eller den utbildning som ordnats eller utbildningsanordnarens verksamhetsförutsättningar inte längre uppfyller de förutsättningar för beviljande av tillstånd som anges i 28 §, eller
- 3) examina eller utbildningen annars väsentligen ordnas i strid med denna lag eller med bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

Undervisnings- och kulturministeriet ska ge utbildningsanordnaren tillfälle att inom en skälig tid avhjälpa de brister som avses i 3 mom. innan anordnartillståndet ändras eller återkallas. Undervisnings- och kulturministeriet ska höra arbets- och näringsministeriet innan ett tillstånd att ordna arbetskraftsutbildning ändras eller återkallas. Undervisnings- och kulturministeriet ska i samband med beslut som gäller återkallande av ett anordnartillstånd se till att en tillräcklig tillgång till yrkesutbildning inte äventyras.

Ett beslut om anordnartillstånd som avses i 2 och 3 mom. är avgiftsfritt.

### 30 §

#### *Anskaffning av utbildning*

En utbildningsanordnare kan skaffa examensdelar som anges i anordnartillståndet samt examensutbildning som förbereder för dem, övrig utbildning i enlighet med anordnartillståndet samt i 27 § 1 mom. avsedd läroavtalsutbildning av en annan anordnare av yrkesutbildning eller övrig utbildning, av någon annan offentlig aktör eller av någon annan privat sammanslutning eller stiftelse. Dessutom kan utbildningsanordnaren, för att möjliggöra en studerandes individuella val, i samband med att examina och utbildning ordnas i enlighet med anordnartillståndet av de ovannämnda aktörerna även skaffa andra examens- och utbildningsdelar än sådana som anges i tillståndet samt skaffa stödåtgärder för förvärvande av kunnande. En utbildningsanordnare kan emellertid skaffa bedömning av kunnandet i fråga om en examens- eller utbildningsdel bara av en anordnare av yrkesutbildning som har beviljats anordnartillstånd eller av en anordnare av övrig utbildning som har beviljats ett motsvarande tillstånd.

Utbildningsanordnaren svarar för att i 1 mom. avsedda examina, examensdelar och utbildningar som anordnaren skaffar ordnas i enlighet med denna lag.

### 31 §

#### *Avgiftsbelagd serviceverksamhet*

En utbildningsanordnare kan ordna examina och examensdelar som avses i denna lag, examensutbildning som förbereder för dem samt handledande utbildning som avgiftsbelagd serviceverksamhet, om det är fråga om anskaffning av utbildning i enlighet med 30 §.

### 32 §

#### *Service- och produktionsverksamhet som stöder undervisningen*

Utbildningen kan efter behov omfatta service- och produktionsverksamhet som stöder undervisningen enligt anordnartillståndet.

*Uppdragsutbildning*

En utbildningsanordnare kan för en grupp av studerande ordna examina och examensdelar som anges i anordnartillståndet samt examensutbildning som förbereder för dem så att utbildningen beställs och finansieras av finska staten, en annan stat, en internationell organisation, ett finskt eller utländskt offentligt samfund eller en finsk eller utländsk stiftelse eller privat sammanslutning (*uppdragsutbildning*).

Uppdragsutbildning får inte ordnas för medborgare i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller för personer som jämföras med medborgare i Europeiska unionen med stöd av ett avtal som Europeiska unionen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart, eller för sådana personers familjemedlemmar. Uppdragsutbildning får inte heller ordnas för personer som har i utlänningslagen (301/2004) avsett EU-blåkort, kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd eller EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, eller för sådana personers familjemedlemmar. I fråga om begreppet familjemedlem tillämpas definitionen i utlänningslagen.

Bestämmelserna i 70–79 § och 95 § tillämpas inte på uppdragsutbildning som ordnas annanstans än i Finland. På uppdragsutbildning tillämpas inte heller i övrigt vad som föreskrivs i 10 kap.

*Bestämmelser som tillämpas på uppdragsutbildning*

På uppdragsutbildning tillämpas inte vad som i 24 § föreskrivs om undervisnings- och examensspråk, i 25 § om verksamhetsområde och i 26 § om minimiantalet studerandeår.

På uppdragsutbildning tillämpas inte heller bestämmelserna i 4 kap., med undantag för bestämmelserna i 38 § 1 mom. om förutsättningar för antagning som studerande och bestämmelserna i 40 och 41 § om hinder för antagning som studerande och om information i anslutning till detta.

På uppdragsutbildning tillämpas vad som i 5 kap. föreskrivs om personlig tillämpning, om inte utbildningsanordnaren och beställaren avtalar något annat.

På uppdragsutbildning tillämpas inte bestämmelserna i 7 kap., med undantag för bestämmelserna i 62 § 1 mom. om examensutbildningens innehåll, bestämmelserna i 64 § 2 mom. om anpassning av bedömningen av kunnandet och bestämmelserna i 66 § om avvikelse från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet.

På uppdragsutbildning tillämpas inte bestämmelserna i 70–79 och 95 §, om uppdragsutbildningen ordnas annanstans än i Finland. På uppdragsutbildning tillämpas inte annars bestämmelserna i 10 kap.

*Ordande av examensutbildning utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet*

En utbildningsanordnare kan utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ordna examina och examensdelar som anges i anordnartillståndet samt examensutbildning som förbereder för dem. Till utbildningen kan personer som avses i 33 § 2 mom. inte antas som studerande.

På utbildning som avses i denna paragraf tillämpas inte bestämmelserna i 24 § om undervisnings- och examensspråk, i 25 § om verksamhetsområde, i 26 § om minimiantalet studerandeår, i 42 § om val av examen eller utbildning, i 63 § om studier som stöder studiefärdigheterna, i 68 § om undervisningens offentlighet, i 70–79 § om läroavtalsutbildning och utbildning som grundar sig på utbildningsavtal eller i 99–106 § om studerandevård, rätten till avgiftsfria måltider, studiesociala förmåner, internatboende, avgifter som

tas ut av studerande och studerandekårer. Bestämmelserna i 40 § tillämpas enbart i fråga om hinder för antagning som studerande och 64 § 2 mom. enbart i fråga om anpassning av bedömningen av kunnandet.

## 36 §

*Finansiering av och avgifter för uppdragsutbildning och utbildning som ordnas utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet*

Uppdragsutbildning och i 35 § avsedd utbildning som ordnas utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får inte försämra utbildningsanordnarens förutsättningar att ordna examina och utbildning som anges i anordnartillståndet.

Utbildningsanordnarna ska av i 33 § 1 mom. avsedda beställare av utbildning eller i 35 § 1 mom. avsedda studerande ta ut avgifter som åtminstone täcker kostnaderna för att ordna utbildningen. Den som har beställt utbildningen har rätt att av de studerande som deltar i uppdragsutbildningen ta ut avgifter i enlighet med lagstiftningen i beställarens placeringsstat eller i enlighet med beställarens praxis.

## 4 kap.

**Att söka sig till utbildning samt antagning som studerande**

## 37 §

*Att söka sig till utbildning samt ansökningsförfaranden*

Var och en har rätt att fritt ansöka om att få att avlägga en sådan examen eller genomföra en sådan utbildning som avses i denna lag.

Vid kontinuerlig ansökan beslutar utbildningsanordnaren om ansökningstider och ansökningsförfaranden. Vid antagning av studerande till utbildningar för yrkesinriktade grundexamina eller inom handledande utbildningar kan riksomfattande ansökningsförfaranden dock tillämpas. Bestämmelser om riksomfattande ansökningsförfaranden utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas inte på personalutbildning med undantag av bestämmelserna i 38 § 1 mom. om förutsättningar för antagning som studerande samt bestämmelserna i 40 och 41 § om hinder för antagning som studerande och om information i anslutning till detta. Beslut om antagning av studerande till personalutbildning fattas av arbetsgivaren i samarbete med utbildningsanordnaren.

Med avvikelse från det som anges i detta kapitel fattas beslut om val av studerande till arbetskraftsutbildning av arbets- och näringsbyrån i samarbete med utbildningsanordnaren. Vid ansökan om att bli antagen som studerande och vid antagning som studerande tillämpas det som föreskrivs i 5 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen samt i 38, 40 och 41 § i denna lag. Bestämmelser om sökande av ändring i arbets- och näringsbyråns beslut finns i 14 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Om ett beslut som gäller antagning som studerande grundar sig på de förutsättningar som fastställs i 38, 40 eller 41 §, tillämpas på sökande av ändring dock 12 kap. i denna lag.

## 38 §

*Förutsättningar för antagning som studerande*

Som studerande kan en sökande antas som har slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs eller en motsvarande tidigare lärokurs eller som utbildningsanordnaren i öv-

rigt anser ha tillräckliga förutsättningar att förvärva det kunnande eller avlägga den examen som eftersträvas.

En förutsättning för att bli antagen som studerande till en utbildning som handleder för yrkesutbildning är utöver vad som föreskrivs i 1 mom. att

- 1) den sökande inte har
  - a) avlagt studentexamen som avses i lagen om anordnande av studentexamen (672/2005) eller en examen som enligt 17 § i den lagen till nivån motsvarar studentexamen,
  - b) avlagt en i denna lag avsedd yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen, genomförd i denna lag avsedd handledande utbildning eller avlagt någon tidigare examen eller genomförd någon tidigare utbildning som motsvarar dem,
  - c) avlagt högskoleexamen, eller
  - d) avlagt en utländsk examen som motsvarar någon av de examina som avses i underpunkterna a–c, och

2) den sökande har som mål att efter den handledande utbildningen avlägga en i denna lag avsedd examen eller examensdel.

En sökande kan dock antas som studerande till en utbildning som handleder för yrkesutbildning trots att han eller hon har avlagt en examen eller genomfört en utbildning som avses i 2 mom. 1 punkten, om det av särskilda skäl är motiverat att personen genomför en sådan utbildning för att förvärva färdigheter för fortsatta studier.

### 39 §

#### *Urvalsgrunder vid antagning av studerande*

Vid antagning av studerande ska jämlika urvalsgrunder tillämpas.

Utbildningsanordnaren beslutar om de urvalsgrunder som ska tillämpas vid antagning av studerande och om inträdes- och lämplighetsprov. Bestämmelser om de urvalsgrunder och om inträdes- och lämplighetsprov som ska tillämpas i de riksomfattande ansökningsförfaranden som avses i 37 § 2 mom. får dock utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

### 40 §

#### *Tillgänglighet vid antagning av studerande*

En omständighet som hänför sig till en sökandes hälsotillstånd eller funktionsförmåga får inte vara ett hinder för antagning som studerande. Som studerande kan dock inte den antas som på grund av sitt hälsotillstånd eller sin funktionsförmåga inte kan genomföra utbildningsrelaterade praktiska uppgifter vid en läroanstalt, på en arbetsplats eller i en annan inlärningsmiljö, om kraven på säkerhet vid examina som avses i 81 § så förutsätter och om detta hinder inte kan undanröjas med rimliga åtgärder.

I fråga om examina som avses i 81 § ska som hinder för antagning som studerande också betraktas beslut om indragning av studierätten enligt 81 § i denna lag, 33 § i yrkeshögskolelagen eller 43 a § i universitetslagen, om omständigheter som har samband med skyddet för andras hälsa och säkerhet förutsätter det.

Utbildningsanordnaren ska ge den sökande information om vilka krav på hälsotillståndet och andra förutsättningar som hänför sig till att avlägga en examen eller genomföra en utbildning.

Utbildningsstyrelsen bestämmer vilka krav på hälsotillståndet som hänför sig till examina som avses i 81 §.

## 41 §

*Information om antagning som studerande*

Den sökande ska på begäran av utbildningsanordnaren lämna sådana uppgifter om sitt hälsotillstånd som krävs för bedömningen av antagning som studerande, när det handlar om examina som avses i 81 § eller ansökan om att bli antagen som studerande hos en utbildningsanordnare som fått till uppgift att ordna krävande särskilt stöd som avses i 65 §.

Den sökande ska på begäran av utbildningsanordnaren ge information om beslut om indragning av studierätten, när det är fråga om examina som avses i 81 §.

Utbildningsanordnaren har trots sekretessbestämmelserna rätt att av en annan utbildningsanordnare, en yrkeshögskola eller ett universitet få sådana nödvändiga uppgifter om beslut om indragning av den sökandes studierätt och grunderna för detta som krävs för antagning som studerande.

## 42 §

*Val av examen eller utbildning*

Vid kontinuerlig ansökan som avses i 37 § 2 mom. ska utbildningsanordnaren tillsammans med den sökande utreda vilken examen, examensdel eller utbildning som är lämplig för honom eller henne, om den sökande inte har ansökt om att bli antagen som studerande till en viss examen eller utbildning. Utbildningsanordnaren ska hänvisa en sökande att söka sig till en annan utbildningsanordnares utbildning eller vid behov till någon annan lämplig tjänst, om utbildningsanordnaren inte antar den sökande som studerande.

Om en sökande vid kontinuerlig ansökan har ansökt om att få avlägga en viss examen eller sökt till en viss utbildning, kan utbildningsanordnaren hänvisa den sökande att söka till studier för en annan examen eller till en annan utbildning eller vid behov till någon annan lämplig tjänst, om utbildningsanordnaren utifrån ansökan bedömer att någon annan examen eller utbildning är lämpligare för den sökande.

Om någon som har blivit antagen som studerande av grundad anledning vill byta examen eller utbildning eller om den studerande utan godtagbar orsak ämnar avbryta en utbildning som han eller hon inlett, ska utbildningsanordnaren tillsammans med den studerande utreda vilken examen eller utbildning som är lämpligare för honom eller henne och vid behov hänvisa den studerande att söka till en annan utbildningsanordnares utbildning eller till någon annan lämplig tjänst.

## 43 §

*Beslut om antagning som studerande*

Utbildningsanordnaren beslutar vem som antas som studerande.

Om studerande antas i riksomfattande ansökningsförfaranden som avses i 37 § 2 mom., kan beslut om att inte anta en sökande meddelas med avvikelse från det som i 7 kap. i förvaltningslagen (434/2003) föreskrivs om givande av förvaltningsbeslut. Den sökande ska dock meddelas beslutet skriftligen. Utbildningsanordnaren ska ge ett i 7 kap. i förvaltningslagen avsett förvaltningsbeslut om antagning som studerande, om den sökande framställer en skriftlig eller muntlig begäran om beslutet inom 30 dagar från det att han eller hon fick det meddelandet om resultatet av antagningen som avses i detta moment.

**Personlig tillämpning**

## 44 §

*Personlig utvecklingsplan för kunnandet*

För en studerande som inleder en utbildning ska det utarbetas en personlig utvecklingsplan för kunnandet, där individuella uppgifter om identifiering, erkännande, förvärvande, utveckling och påvisande av kunnandet och om handlednings- och stödåtgärder förs in i enlighet med bestämmelserna i 46–49 § och 67 § 2 mom. Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska föras in i planen utfärdas genom förordning av statsrådet.

Utbildningsanordnaren svarar för att den personliga utvecklingsplanen för kunnandet utarbetas och uppdateras.

Utbildningsanordnaren ska på basis av den studerandes mål samt identifierat tidigare förvärvat kunnande planera om den studerande ska avlägga en hel examen eller enbart en eller flera examensdelar, om detta inte beslutats enligt 43 §. Bestämmelserna i detta moment tillämpas inte på arbetskraftsutbildning.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på övrig yrkesutbildning enligt 8 § enbart till den del det är fråga om utbildning som baserar sig på läroavtal eller utbildningsavtal.

## 45 §

*Utarbetande och godkännande av den personliga utvecklingsplanen för kunnandet*

Utbildningsanordnaren utarbetar och uppdaterar den personliga utvecklingsplanen för kunnandet tillsammans med den studerande. I utarbetandet och uppdateringen deltar en lärare, en studiehandledare eller vid behov någon annan företrädare för utbildningsanordnaren som utbildningsanordnaren utser.

Arbetsgivaren eller någon annan förträdare för arbetsplatsen deltar i utarbetandet och uppdateringen av den personliga utvecklingsplanen för kunnandet, om utbildningen ordnas som läroavtalsutbildning eller som utbildning som grundar sig på utbildningsavtal eller om kunnandet ska visas på arbetsplatsen. Om det i arbetskraftsutbildning ingår att förvärva kunnande på en arbetsplats, kan också en företrädare för arbets- och näringsmyndigheten delta i utarbetandet av planen.

De aktörer som samarbetar med utbildningsanordnaren deltar dessutom i utarbetandet och uppdateringen av den personliga utvecklingsplanen för kunnandet till den del förvärvandet eller visandet av kunnandet eller handlednings- och stödåtgärderna i enlighet med planen baserar sig på sådan anskaffning av utbildning som avses i 30 § eller på någon annan form av samarbete mellan utbildningsanordnaren och en annan anordnare av yrkesutbildning, en anordnare av gymnasieutbildning eller andra aktörer.

Den personliga utvecklingsplanen för kunnandet och ändringar i den ska godkännas av utbildningsanordnaren och den studerande och av de aktörer som avses i 2 och 3 mom., till den del de deltar i utarbetandet och uppdateringen av planen. En minderårig studerandes vårdnadshavare eller lagliga företrädare ska ha möjlighet att vara med och utarbeta och uppdatera den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet.

## 46 §

*Identifiering av tidigare förvärvat kunnande*

Det kunnande som en studerande tidigare har förvärvat ska utredas och identifieras av utbildningsanordnaren med stöd av dokument och annan utredning som den studerande lägger fram.

## 47 §

*Erkännande av tidigare förvärvat kunnande*

Utbildningsanordnaren ska erkänna kunnande som en studerande tidigare har förvärvat och som motsvarar kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet enligt examens- eller utbildningsgrunderna. Erkännande av kunnande sker med stöd av dokument och annan utredning som avses i 46 §. Närmare bestämmelser om förfaringssätten vid erkännande av kunnande utfärdas genom förordning av statsrådet.

Vid bedömning av tidigare förvärvat kunnande tillämpas bestämmelserna i 53 § 1–3 mom. om bedömning av kunnandet, i 54 § om bedömare av kunnandet, i 55 § om kontroll och rättelse av bedömningen och i 56 § om höjning av vitsord. Med avvikelse från 54 § 1 mom. bedöms kunnandet dock av två lärare eller andra företrädare för utbildningsanordnaren, om det tidigare förvärvade kunnandet bedöms utan att den studerande deltar i ett yrkesprov. Om tidigare förvärvat kunnande erkänns utan bedömning av kunnandet tillämpas endast bestämmelserna i 56 § om höjning av vitsord.

Utbildningsstyrelsen kan meddela föreskrifter om principerna för dimensioneringen av identifieringen och erkännandet av kunnande samt omvandlingen av vitsord.

## 48 §

*Planering av förvärvande av kunnande*

Utbildningsanordnaren ska planera hur den yrkesskicklighet eller det kunnande som förutsätts i examens- eller utbildningsgrunderna ska förvärvas, om den studerande inte har det tidigare förvärvade kunnande som behövs för att kunna visa sitt kunnande. Dessutom ska utbildningsanordnaren planera de handlednings- och stödåtgärder som den studerande behöver, följa hur den studerandes kunnande utvecklas och vid behov planera de studier enligt 63 § som stöder studiefärdigheterna, det särskilda stöd och den anpassning av bedömningen av kunnandet som avses i 64 § och den avvikelse från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet som avses i 66 §.

Förvärvande av yrkesskicklighet eller kunnande planeras individuellt för varje examens- eller utbildningsdel.

Det som i denna paragraf föreskrivs om studerande tillämpas också på den som söker till läroavtalsutbildning.

## 49 §

*Planering av påvisande av kunnande*

Utbildningsanordnaren ska planera hur den yrkesskicklighet eller det kunnande som förutsätts i examens- eller utbildningsgrunderna ska visas.

Påvisande av yrkesskicklighet eller kunnande planeras individuellt för varje examens- eller utbildningsdel.

## 6 kap.

**Avläggande av examen eller genomförande av handledande utbildning och bedömning av kunnandet**

## 50 §

*Avläggande av examen och genomförande av handledande utbildning*

En examensdel har avlagts när den studerande har visat det kunnande som anges i examensgrunderna på det sätt som föreskrivs i 52 § eller när kunnandet har erkänts i enlighet

med 47 §. En examen har avlagts när alla examensdelar som enligt examensgrunderna krävs för examen har avlagts med godkänt resultat.

En utbildningsdel i handledande utbildning har genomförts när den studerande har visat det kunnande som anges i utbildningsgrunderna på det sätt som föreskrivs i 52 § eller när kunnandet har erkänts i enlighet med 47 §. Den handledande utbildningen har genomförts när alla utbildningsdelar som enligt utbildningsgrunderna krävs för utbildningen har genomförts med godkänt resultat.

## 51 §

*Respons på hur kunnandet utvecklats*

Studerande har rätt att få respons på hur deras kunnande har utvecklats under avläggandet av examen eller under utbildningen. Under examensutbildningen och den handledande utbildningen bedömer de lärare som svarar för undervisningen och andra företrädare för utbildningsanordnaren som deltar i undervisningen, handledningen och stödet till den studerande hur den studerandes kunnande har utvecklats samt ger respons på detta. Under utbildning som ordnas på en arbetsplats görs en bedömning och ges respons också av den ansvariga arbetsplatshandledaren. Om en studerande avlägger en examen eller examensdel utan att delta i examensutbildning, görs bedömningen av hur av hans eller hennes kunnande har utvecklats och ges respons på detta av de bedömare av kunnandet som avses i 54 §, i samband med bedömningen av kunnandet.

Genom respons handleds och uppmuntras de studerande att nå målen enligt den personliga utvecklingsplanen för kunnandet och utvecklas deras förutsättningar för självbedömning.

## 52 §

*Påvisande av kunnandet*

Den yrkesskicklighet och det kunnande som de olika examensdelarna kräver visas genom att praktiska arbetsuppgifter utförs i genuina arbetssituationer och arbetsprocesser (*yrkesprov*). I ett yrkesprov visar den studerande hur väl han eller hon har förvärvat den centrala yrkesskicklighet eller det centrala kunnande som anges i examensgrunderna. Det kunnande som krävs för att avlägga gemensamma examensdelar kan vid behov visas också på något annat sätt.

Det kunnande som krävs för genomförande av utbildningsdelar i handledande utbildning visas på något annat sätt än genom yrkesprov.

Utbildningsanordnaren svarar för att yrkesproven genomförs. Yrkesproven genomförs på arbetsplatser i praktiska arbetssituationer. Av grundad anledning kan ett yrkesprov dock också ordnas någon annanstans än på en arbetsplats. Den omgivning där yrkesprovet genomförs ska göra det möjligt att visa det kunnande som anges i examensgrunderna. Vid behov kan det kunnande som visas genom ett yrkesprov kompletteras med andra bedömningar av kunnandet på det sätt som Utbildningsstyrelsen i examensgrunderna med stöd av 15 § bestämmer om bedömningen av kunnandet. En studerande kan delta i yrkesprov oberoende av på vilket sätt han eller hon förvärvat sitt kunnande.

Utbildningsanordnaren ska ordna möjlighet för de studerande att visa sitt kunnande så snart som möjligt efter det att de anses ha uppfyllt kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet enligt examens- eller undervisningsgrunderna.

Möjlighet att avlägga examensdelar ska ordnas också för dem som av en myndighet som svarar för erkännande av yrkeskvalifikationer har fått ett sådant beslut om villkorligt erkännande av yrkeskvalifikationer enligt 13 § 2 mom. i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer där det av den sökande krävs sådana kompensationsåtgärder som avses i den lagen.



Utbildningsanordnaren ska erbjuda möjlighet att avlägga examen eller en examensdel även utan deltagande i examensutbildning samt i samarbete med sådana aktörer som på företagsekonomiska grunder erbjuder utvecklingstjänster gällande kunnande.

## 53 §

*Bedömning av kunnandet*

Genom bedömning av kunnandet ges information om det kunnande som den studerande har och säkerställs att kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet i examens- eller utbildningsgrunderna nås samt utvecklas förutsättningar för självbedömning. Den studerandes kunnande bedöms mångsidigt genom att kunnandet jämförs med det kunnande som anges i examens- eller utbildningsgrunderna. Bedömningen ska omfatta alla krav på yrkesskicklighet och mål för kunnandet som i examens- eller utbildningsgrunderna ställs för den examensdel som ska avläggas eller den utbildningsdel som ska genomföras. Om bedömningen av kunnandet har anpassats i enlighet med 64 § 2 mom. eller om avvikelser från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet har gjorts i enlighet med 66 §, bedöms kunnandet genom att det jämförs med målen i den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet.

Bedömarna bedömer kunnandet hos en studerande separat för varje examens- eller utbildningsdel samt i fråga om gemensamma examensdelar separat för varje delområde. På grundval av bedömningen av kunnandet ger bedömarna vitsord för yrkesinriktade examensdelar, gemensamma examensdelar och deras delområden och för utbildningsdelar i handledande utbildning i enlighet med skalan för bedömning av kunnandet. Bestämmelser om skalan för bedömning av kunnandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bedömarna ska bedöma kunnandet utan obefogat dröjsmål efter det att ett yrkesprov eller något annat påvisande av kunnande som gäller en examens- eller utbildningsdel har genomförts.

Utbildningsanordnaren utarbetar som en del av sitt kvalitetsledningssystem separat för varje examen eller utbildning en plan för hur bedömningen av kunnandet ska genomföras.

Studerande ska ges möjlighet till självbedömning av sina prestationer. Självbedömningen påverkar inte bedömningen av kunnandet eller det vitsord som ges över kunnandet.

## 54 §

*Bedömare av kunnandet*

Två bedömare som utbildningsanordnaren utser ska tillsammans utföra bedömningen av kunnandet i fråga om yrkesinriktade examensdelar och separat för varje examensdel besluta om bedömningen. Den ena bedömaren ska vara lärare eller av särskilda skäl någon annan företrädare för utbildningsanordnaren, och den andra ska företräda arbetslivet. Av särskilda skäl kan bedömningen utföras och beslut om den fattas också av två lärare eller andra företrädare för utbildningsanordnaren.

Bedömningen av kunnandet i fråga om utbildningsdelar i handledande utbildning samt gemensamma examensdelar och deras delområden utförs och beslut om bedömningen fattas av en lärare eller av särskilda skäl någon annan företrädare för utbildningsanordnaren. När en gemensam examensdel eller ett delområde av en gemensam examensdel avläggs och bedöms i samband med en yrkesinriktad examensdel, kan också företrädare för arbetslivet höras vid bedömningen av kunnandet.

Bedömarna ska ha tillräcklig yrkesskicklighet och tillräckligt kunnande i anknytning till den examen som ska avläggas och i synnerhet till den examensdel, det delområde av en gemensam examensdel eller den handledande utbildning som ska bedömas samt tillräcklig förtrogenhet med bedömning och grunderna för den examen som avläggs eller för den handledande utbildning som genomförs. Utbildningsanordnaren ska introducera be-

dömaren som företräder arbetslivet i bedömningen av kunnandet. I fråga om jäv för bedömare tillämpas vad som föreskrivs i 27–29 § i förvaltningslagen.

## 55 §

*Kontroll och rättelse av bedömningen*

En studerande har rätt att få information om hur bedömningsgrunderna har tillämpats på bedömningen av hans eller hennes kunnande. Bestämmelser om förfaringssätt utfärdas genom förordning av statsrådet.

En studerande kan av bedömarna skriftligen begära en kontroll av bedömningen inom 14 dagar från den tidpunkt då han eller hon har haft tillfälle att ta del av resultaten av bedömningen och av information om hur bedömningsgrunderna har tillämpats på hans eller hennes prestation. Bedömarna ska fatta beslut om en kontroll av bedömningen utan obefogat dröjsmål.

En studerande som deltar i examensutbildning kan hos respektive arbetslivskommission skriftligen begära rättelse av ett i 2 mom. avsett beslut om kontroll av bedömningen. Rättelse ska begäras inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Om bedömningen är uppenbart felaktig, får arbetslivskommissionen bestämma att en ny bedömning ska göras samt av grundad anledning kräva att utbildningsanordnaren ska utse nya bedömare.

En studerande som deltar i handledande utbildning kan hos rektorn skriftligen begära rättelse av ett i 2 mom. avsett beslut om kontroll av bedömningen. Rättelse ska begäras inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Om bedömningen är uppenbart felaktig, kan rektorn bestämma att en ny bedömning ska göras samt av grundad anledning utse en ny bedömare.

## 56 §

*Omtagning av bedömning och höjning av vitsord*

Utbildningsanordnaren ska ge de studerande möjlighet att ta om påvisandet av kunnandet, om deras kunnande bedöms som underkänt. Utbildningsanordnaren ska också ge de studerande möjlighet att höja ett godkänt vitsord som getts på grundval av bedömningen av kunnandet.

## 57 §

*Betyg över avlagd examen*

Utbildningsanordnaren ska ge den studerande ett examensbetyg när examen har avlagts på det sätt som anges i 50 §. Utbildningsanordnaren ska ge den studerande ett betyg över avlagda examensdelar, om den studerande endast avlägger en eller flera examensdelar och det kunnande som ställts som mål i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet har nåtts. Den studerande ska också ges ett betyg över avlagda examensdelar, om han eller hon anses ha avgått på det sätt som anges i 97 §. Utbildningsanordnaren ska även utfärda ett betyg över avlagda examensdelar på begäran av den studerande. Betyg över examina och examensdelar utfärdas i enlighet med den bedömning av kunnandet som avses i 53 §.

Om utbildningen har ordnats enligt läroavtalsutbildning som avses i 27 § mom. 1, ger den utbildningsanordnaren som läroavtalsutbildningen har anskaffats av det examensbetyg som avses i 1 mom. Om studerande ges ett i mom. 1 avsett betyg över avlagda examensdelar, som har ordnats i form av i 30 § avsedd anskaffning ger enbart den utbildningsanordnaren, som examensdelen eller delarna har anskaffats av betyget.

Utbildningsanordnaren får dock inte utfärda ett examensbetyg eller ett betyg över avlagda examensdelar, om den studerande på grund av anpassning av bedömningen av kunnandet enligt 64 § 2 mom. eller avvikelse enligt 66 § inte har uppfyllt examensdelarnas

centrala krav på yrkesskicklighet och mål för kunnandet. I sådana fall ska utbildningsanordnaren utfärda ett betyg över den studerandes kunnande.

## 58 §

*Betyg över genomförd handledande utbildning*

Utbildningsanordnaren ska ge den studerande ett betyg över genomförd utbildning, när en utbildning som handleder för yrkesutbildning eller en utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv har genomförts på det sätt som anges i 50 §. Utbildningsanordnaren ska ge den studerande ett betyg över genomförda utbildningsdelar, om den studerande anses ha avgått på det sätt som anges i 97 §. Utbildningsanordnaren ska också utfärda ett betyg över genomförda utbildningsdelar på begäran av den studerande.

## 59 §

*Intyg över deltagande i utbildning*

Utbildningsanordnaren ska ge den studerande ett intyg över deltagande i övrig yrkesutbildning enligt 8 §, när utbildningen har slutat eller om den studerande anses ha avgått på det sätt som anges i 97 §. Utbildningsanordnaren ska också utfärda ett intyg över deltagande i övrig yrkesutbildning på begäran av den studerande.

Utbildningsanordnaren ska på begäran av den studerande ge honom eller henne ett intyg över deltagande i examensutbildning eller handledande utbildning.

## 60 §

*Närmare bestämmelser och föreskrifter om betyg och intyg*

Närmare bestämmelser om innehållet i och bilagorna till betyg och intyg enligt 57–59 § utfärdas genom förordning av statsrådet. Utbildningsstyrelsen bestämmer vilka uppgifter som ska föras in i betygen och intygen och i bilagorna till dem.

## 7 kap.

**Förvärvande av kunnande**

## 61 §

*Rätt till undervisning och handledning*

Studerande har rätt att i olika inlärningsmiljöer få sådan undervisning och handledning som dels gör det möjligt att uppfylla kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet enligt examens- eller utbildningsgrunderna, dels stöder de studerandes utveckling till goda, harmoniska och bildade människor och samhällsmedlemmar.

En studerande har rätt att få personlig och annan behövlig studiehandledning.

## 62 §

*Utbildningens innehåll*

Utbildningsanordnaren beslutar om innehållet i och genomförandet av examensutbildning i enlighet med de examensgrunder som avses i 15 § samt om innehållet i och ordnande av utbildning som handleder för en yrkesinriktad examen och utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv i enlighet med de utbildningsgrunder som avses i 16 §.

Om en studerande inom utbildningen för en yrkesinriktad grundexamen inte har tidigare kunnande som förvärvats i samband med praktiska arbetsuppgifter och som hänför sig

till den examen som ska avläggas, ska det i den studerandes examensutbildning ingå utbildning som ordnas på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter.

Beslut om innehållet i och genomförandet och omfattningen av övrig yrkesutbildning fattas av utbildningsanordnaren, om inte regleringen inom branschen förutsätter något annat.

## 63 §

*Studier som stöder studiefärdigheterna*

Utöver det som anges i examensgrunderna kan det, som en del av examensutbildningen, ordnas studier som stöder studiefärdigheterna. Syftet med dessa studier är att den studerande ska förvärva sådant kunnande som baserar sig på de individuella behoven och som ger honom eller henne förutsättningar att delta i examensutbildning och visa sitt kunnande genom yrkesprov eller på något annat sätt.

Utbildningsanordnaren beslutar om ordnandet av studier som stöder studiefärdigheterna och om studiernas innehåll.

## 64 §

*Särskilt stöd*

En studerande har rätt till särskilt stöd om han eller hon på grund av inlärningssvårigheter, funktionsnedsättning eller sjukdom eller av någon annan orsak behöver långvarigt eller regelbundet särskilt stöd i sitt lärande och sina studier för att uppfylla kraven på yrkesskicklighet och nå målen för kunnandet enligt examens- eller utbildningsgrunderna. Med särskilt stöd avses planerligt pedagogiskt stöd enligt den studerandes mål och färdigheter samt särskilda undervisnings- och studiearrangemang.

Målet för särskilt stöd är att den studerande ska nå den yrkesskicklighet och det kunnande som anges i examens- eller utbildningsgrunderna. I fråga om studerande som får särskilt stöd kan bedömningen av kunnandet i enlighet med grunderna för de yrkesinriktade grundexamina anpassas genom att en individuell bedömning av kunnandet utarbetas för den studerande. Bedömningen av kunnandet kan anpassas bara i den omfattning det är nödvändigt med hänsyn till den studerandes personliga mål och färdigheter.

Målet för särskilt stöd är dessutom att främja en total rehabilitering av den studerande i samarbete med dem som producerar rehabiliteringstjänster.

## 65 §

*Krävande särskilt stöd*

En utbildningsanordnare som har fått till uppgift att ordna krävande särskilt stöd enligt 27 § 2 mom. ska ordna utbildning för studerande som har stora inlärningssvårigheter eller en svår funktionsnedsättning eller sjukdom som gör att de behöver individuellt, omfattande och mångsidigt särskilt stöd som avses i 64 §.

## 66 §

*Avvikelse från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet*

Avvikelse från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet enligt grunderna för yrkesinriktade grundexamina får göras genom att den studerande låter bli att visa något av det kunnande som förutsätts i examensgrunderna, om

1) de krav på yrkesskicklighet eller de mål för kunnandet som anges i examensgrunderna till någon del är oskäligen för den studerande med hänsyn till förhållandena eller tidigare förvärvat kunnande, eller

2) avvikelserna är motiverade av skäl som har samband med den studerandes funktionsnedsättning eller hälsotillstånd.

Målet för avvikelserna är att den studerande ska kunna avlägga en examen även om han eller hon av orsaker som avses i 1 mom. till någon del inte kan uppfylla kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet enligt examensgrunderna. Avvikelse från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet får göras endast i den omfattning detta är nödvändigt av de orsaker som avses i 1 mom.

## 67 §

*Beslut om särskilt stöd och avvikelse*

Utbildningsanordnaren beslutar om sådant särskilt stöd till de studerande och om sådan anpassning av bedömningen av kunnandet som avses i 64 och 65 § samt om sådan avvikelse från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet som avses i 66 §. Den studerande och den studerandes vårdnadshavare eller lagliga företrädare ska höras innan beslut enligt detta moment fattas.

Utbildningsanordnaren ska i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet föra in innehållet i det särskilda stöd som tillhandahålls en studerande, anpassning av bedömningen av kunnandet och avvikelse från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet.

## 68 §

*Undervisningens offentlighet*

Undervisningen är offentlig, med undantag för den utbildning som ordnas på arbetsplatser. Rätten att åhöra undervisningen kan dock begränsas av grundad anledning.

## 8 kap.

**Utbildning som ordnas på en arbetsplats**

## 69 §

*Utbildning som ordnas på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter*

Utbildningsanordnaren kan ordna i denna lag avsedd utbildning på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter.

## 70 §

*Läroavtalsutbildning*

Läroavtalsutbildning är utbildning som i huvudsak ordnas på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter och som vid behov kompletteras med förvärvande av kunskaper som sker i andra inlärningsmiljöer. Läroavtalsutbildning grundar sig på ett skriftligt arbetsavtal för viss tid mellan en studerande som fyllt 15 år och arbetsgivaren eller på ett skriftligt avtal för viss tid mellan en studerande i tjänsteförhållande eller i ett offentlighetsrättsligt anställningsförhållande som kan jämföras med ett tjänsteförhållande och arbetsgivaren (*läroavtal*). Arbetsiden per vecka för en studerande i läroavtalsutbildning ska i genomsnitt vara minst 25 timmar.

Den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet ska fogas till läroavtalet till den del planen gäller läroavtalsutbildning. Av planen ska de praktiska arbetsuppgifter framgå som den studerande kan utföra för att nå det kunnande som har ställts som mål. Närmare bestämmelser om de frågor som ska regleras i läroavtalet utfärdas genom förordning av statsrådet.

En förutsättning för att läroavtal ska kunna ingås är att utbildningsanordnaren och arbetsgivaren skriftligen avtalar om ordnande av läroavtalsutbildning. Genom ett avtal om ordnande av läroavtalsutbildning får avvikelser inte göras från det som ingår i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet. Närmare bestämmelser om de frågor som ska regleras i avtalet mellan utbildningsanordnaren och arbetsgivaren utfärdas genom förordning av statsrådet.

Läroavtalsutbildning för en företagare kan ordnas i företagarens eget företag, om utbildningsanordnaren och företagaren avtalar om ordnande av läroavtalsutbildning på det sätt som avses i 3 mom.

Handledande utbildning och arbetskraftsutbildning får inte ordnas som läroavtalsutbildning.

## 71 §

*Utbildning som grundar sig på utbildningsavtal*

I utbildning som grundar sig på ett utbildningsavtal förvärvar den studerande kunnande på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter. Under sådan utbildning står den studerande inte i ett anställningsförhållande. Utbildningsanordnaren ingår ett skriftligt avtal med en företrädare för utbildningsavtalsarbetsplatsen om den studerandes förvärvande av kunnande på arbetsplatsen i samband med praktiska arbetsuppgifter (*utbildningsavtal*).

Utbildningsavtalet är ett avtal för viss tid som i enlighet med den personliga utvecklingsplanen för kunnandet ingås i fråga om enskilda examensdelar när det gäller annan utbildning än sådan som avses i 8 §. Avtal kan också ingås om mindre delar än en examensdel eller om flera examensdelar. Den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet ska fogas till utbildningsavtalet till den del planen gäller utbildning som grundar sig på ett utbildningsavtal. Av planen ska de praktiska arbetsuppgifterna framgå som den studerande kan utföra för att nå det kunnande som har ställts som mål. Utbildningsavtalet och uppdateringar av det ska delges den studerande.

I fråga om fångars förvärvande av kunnande i anslutning till arbetsverksamhet i en straffanstalt ingår utbildningsanordnaren ett skriftligt avtal med en företrädare för straffanstalten.

I utbildningsavtalet bestäms med iakttagande av 77 § 2 mom. den arbetstid som gäller vid utbildning som ordnas på en arbetsplats.

Närmare bestämmelser om de frågor som ska regleras i utbildningsavtalet utfärdas genom förordning av statsrådet.

## 72 §

*Förutsättningar för läroavtal och utbildningsavtal*

En förutsättning för att ett avtal om ordnande av läroavtalsutbildning eller ett utbildningsavtal ska kunna ingås är att det på den arbetsplats där utbildningen sker med tanke på utbildningen enligt examensgrunderna eller den personliga utvecklingsplanen för kunnandet och ordnandet av yrkesprov finns tillgång till

- 1) tillräcklig produktions- och serviceverksamhet,
- 2) behövliga arbetsredskap,
- 3) personal som är kompetent i fråga om yrkeskunskap, utbildning och arbetslivserfarenhet.

På den arbetsplats där utbildningen sker utses det för den studerande en i fråga om yrkeskunskap, utbildning eller arbetslivserfarenhet kompetent ansvarig arbetsplatshandledare. För en företagare som får läroavtalsutbildning kan arbetsplatshandledaren också vara en person som kommer från en annan arbetsplats eller som i övrigt är lämplig för uppgiften.

## 73 §

*Utbildningsersättningar*

Om läroavtalsutbildningen uppskattas orsaka kostnader för arbetsgivaren, betalar utbildningsanordnaren arbetsgivaren utbildningsersättning på det sätt som överenskomts i det avtal om ordnande av läroavtalsutbildning som de ingår. Närmare bestämmelser om hur utbildningsersättningen bestäms får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Med avvikelse från 1 mom. betalas ingen utbildningsersättning för läroavtalsutbildning som ordnas för en företagare i dennes eget företag. Utbildningsersättning kan dock betalas till en annan arbetsgivare eller en annan i 72 § 2 mom. avsedd person för kostnaderna för handledning och rådgivning till den företagare som får läroavtalsutbildning.

För utbildning som grundar sig på ett utbildningsavtal betalas ingen ersättning. Utbildningsanordnaren och en företrädare för utbildningsavtalsarbetsplatsen kan dock ingå avtal om att den som tillhandahåller en utbildningsavtalsarbetsplats betalas utbildningsersättning för studerande som har rätt till krävande särskilt stöd enligt 65 §.

## 74 §

*Skyldighet att ordna förutsättningar att nå målen för kunnandet*

Utbildningsanordnaren svarar för att de praktiska arbetsuppgifterna inom läroavtalsutbildning och utbildning som grundar sig på ett utbildningsavtal är sådana att den studerande genom att utföra dessa uppgifter kan nå de mål för kunnandet som anges i hans eller hennes personliga utvecklingsplan för kunnandet.

Inom utbildning som grundar sig på ett utbildningsavtal är den som tillhandahåller en utbildningsavtalsarbetsplats skyldig att ge akt på hur den studerandes kunnande utvecklas, att vidta åtgärder om det kunnande som anges i den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet inte kan nås och att lämna utbildningsanordnaren rapporter om hur den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet förverkligas.

## 75 §

*Hävande av läroavtal och avtal om ordnande av läroavtalsutbildning samt avbrytande av sådan utbildning*

Ett läroavtal kan hävas genom en gemensam överenskommelse mellan avtalsparterna.

Ett läroavtal som grundar sig på ett arbetsavtal kan dessutom hävas

1) på de grunder som anges i 1 kap. 4 § och 8 kap. 1 och 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001),

2) om arbetsgivaren upphör med sitt företag, försätts i konkurs eller avlider, eller

3) med utbildningsanordnarens tillstånd på de uppsägningsgrunder som föreskrivs i arbetsavtalslagen.

Utbildningsanordnaren kan efter att ha hört den studerande och arbetsgivaren häva avtalet om ordnande av läroavtalsutbildning, om bestämmelserna i denna lag, bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller villkoren i läroavtalet inte iakttas i den utbildning som ordnas på arbetsplatsen.

Ett läroavtal ska betraktas som hävt, om avtalet om ordnande av läroavtalsutbildning hävs eller om utbildningsanordnaren har dragit in den studerandes studierätt med stöd av 81 §.

Utbildningsanordnaren och en företagare som får läroavtalsutbildning kan genom en gemensam överenskommelse häva ett avtal om ordnande av läroavtalsutbildning. Utbildningsanordnaren kan efter att ha hört företagaren häva avtalet om ordnande av utbildning, om bestämmelserna i denna lag, bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller villko-

ren i det i 70 § 4 mom. avsedda avtal som ingåtts mellan utbildningsanordnaren och företagaren inte iakttas i utbildningen.

Om ett läroavtal hävs på de grunder som avses i 1–3 eller 5 mom., ska utbildningsanordnaren ordna möjlighet för den studerande att på något annat sätt förvärva det kunnande som ställts som mål i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet.

Om en studerande avstängs från läroanstalten för viss tid eller avhålls från studierna eller om den studerandes studierätt avbryts tillfälligt på de grunder som anges i 96 § 3 mom., avbryts läroavtalsutbildningen för motsvarande tid.

#### 76 §

##### *Hävande av utbildningsavtal och avbrytande av utbildning som grundar sig på utbildningsavtal*

Ett utbildningsavtal kan hävas genom en gemensam överenskommelse mellan avtalsparterna.

Vardera parten kan efter att ha hört den andra parten häva ett utbildningsavtal, om bestämmelserna i denna lag, bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller villkoren i utbildningsavtalet inte iakttas i den utbildning som ordnas på arbetsplatsen.

Dessutom kan vardera parten häva ett utbildningsavtal

1) om den som tillhandahåller en utbildningsavtalsarbetsplats upphör med sitt företag, försätts i konkurs eller avlider, eller

2) när den studerande övergår till att genom läroavtalsutbildning förvärva det kunnande som ställts som mål i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet.

Utbildningsanordnaren ska häva ett utbildningsavtal, om det av information från den studerande framgår att bestämmelserna i denna lag, bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller villkoren i utbildningsavtalet inte iakttas i den utbildning som ordnas på arbetsplatsen och det inte finns förutsättningar för att fortsätta utbildningsavtalet. Utbildningsanordnaren ska höra den som tillhandahåller utbildningsavtalsarbetsplatsen innan utbildningsavtalet hävs.

Ett utbildningsavtal upphör att gälla, om utbildningsanordnaren drar in den studerandes studierätt med stöd av 81 §.

Om ett utbildningsavtal hävs på de grunder som anges i 1–4 mom., ska utbildningsanordnaren ordna möjlighet för den studerande att på något annat sätt förvärva det kunnande som ställts som mål i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet.

Om en studerande avstängs från läroanstalten för viss tid eller avhålls från studierna eller om den studerandes studierätt avbryts tillfälligt på de grunder som anges i 96 § 3 mom., avbryts den utbildning som grundar sig på ett utbildningsavtal för motsvarande tid.

#### 77 §

##### *Tillämpning av lagstiftningen om arbetstagare och tjänsteinnehavare*

På läroavtal tillämpas den lagstiftning som tillämpas på arbetsavtalsförhållanden och tjänsteförhållanden. Om inte något annat föreskrivs i denna lag, tillämpas på läroavtal som grundar sig på arbetsavtal dock inte 1 kap. 3 och 8 §, 2 kap. 4 och 5 §, 4 kap. 4 och 5 §, 6 kap., 7 kap. 1–5 och 7–11 §, 9 och 10 kap. samt 13 kap. 3 och 4 § i arbetsavtalslagen.

Inom utbildning som grundar sig på utbildningsavtal tillämpas diskrimineringslagen (1325/2014) och de bestämmelser i lagen om unga arbetstagare (998/1993) som gäller arbetstiden samt säkerheten i arbetet och hälsoaspekter. En studerandes arbetstid får vara högst den ordinarie arbetstid som iakttas på arbetsplatsen i fråga. Dessutom tillämpas ifråga om studerandes arbete arbetstidslagens (605/1996) bestämmelser om dagliga vilotider, dygnsvila, ledighet per vecka och arbetsskiftsförteckning.



531/2017

78 §

*Arbetarskydd för studerande*

Vid utbildning som ordnas på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter svarar arbetsgivaren eller den som tillhandahåller utbildningsavtalsarbetsplatsen för arbetarskyddet för den studerande i enlighet med arbetarskyddslagen (738/2002). Utbildningsanordnaren ska informera arbetsgivaren eller den som tillhandahåller utbildningsavtalsarbetsplatsen om detta ansvar för arbetarskyddet.

79 §

*Ledningen av utbildningen och övervakningen av avtalen*

Utbildningsanordnaren svarar för ledningen av läroavtalsutbildningen och den utbildning som grundar sig på utbildningsavtal och för övervakningen av avtalen.

9 kap.

**Trygg studiemiljö**

80 §

*Rätt till en trygg studiemiljö*

En studerande har rätt till en trygg studiemiljö.

Till läroanstalten får inte medföras och under arbetsdagen får inte innehas sådana föremål eller ämnen som enligt någon annan lag inte får innehas eller med vilka den egna eller någon annans säkerhet kan äventyras eller som särskilt lämpar sig för att skada egendom och i fråga om vilka det inte finns någon godtagbar orsak för att de ska få innehas.

Utbildningsanordnaren ska utarbeta en plan för disciplinära åtgärder och för de tillhörande förfaringsätten. Utbildningsstyrelsen meddelar föreskrifter om hur planerna ska utarbetas.

I avsikt att främja den interna ordningen, ostörda studier samt trygghet och trivsel i studiemiljön ska utbildningsanordnaren anta en ordningsstadga eller meddela andra ordningsbestämmelser som ska tillämpas vid läroanstalten.

Ordningsstadgan och de andra ordningsbestämmelserna får innehålla sådana regler om praktiska arrangemang och ett korrekt uppförande som behövs för tryggheten och trivseln i studiemiljön samt närmare regler om de föremål och ämnen som avses i 2 mom. och om deras användning och förvaring. Dessutom kan regler meddelas om hur läroanstaltens egendom får hanteras och om hur man får vistas och röra sig i läroanstaltens lokaler och på läroanstaltens område.

81 §

*Indragning av studierätten*

När utbildningen eller utövandet av yrket inbegriper krav som hänför sig till minderårigas säkerhet eller patient- eller klientsäkerheten eller säkerheten i trafiken kan utbildningsanordnaren dra in rätten att avlägga en examen och rätten att delta i examensutbildning (*indragning av studierätten*), om

1) den studerande genom att inom utbildningen upprepade gånger eller allvarligt äventyra någon annans hälsa eller säkerhet har visat sig vara uppenbart olämplig för utbildningsrelaterade praktiska uppgifter vid en läroanstalt, på en arbetsplats eller i en annan inlärningsmiljö,

2) det är uppenbart att den studerande i fråga om sitt hälsotillstånd eller sin funktionsförmåga inte uppfyller förutsättningarna enligt 40 § för antagning som studerande, eller

3) den studerande när han eller hon har ansökt om att bli antagen för att avlägga examen har undanhållit sådan information om beslut om indragning av studierätten som avses i 41 § 2 mom. och som kunde ha utgjort hinder för antagningen.

När utbildningsrelaterade praktiska uppgifter vid en läroanstalt, på en arbetsplats eller i en annan inlärningsmiljö i väsentlig grad förutsätter arbete med minderåriga, kan utbildningsanordnaren dra in studierätten om det behövs för att skydda minderåriga och om den studerande har dömts till straff för ett brott som avses i 17 kap. 18, 18 a eller 19 §, 20 kap., 21 kap. 1–3 eller 6 §, 31 kap. 2 § eller 50 kap. 1, 2, 3, 4 eller 4 a § i strafflagen (39/1889).

Innan studierätten dras in ska utbildningsanordnaren tillsammans med den studerande utreda hans eller hennes möjligheter att ansöka om att få avlägga någon annan examen eller genomgå någon annan utbildning.

Bestämmelser om de examina som omfattas av denna paragraf utfärdas genom förordning av statsrådet.

## 82 §

### *Information om indragning av studierätten*

Om det finns grundad anledning att misstänka att en studerande har ett i 81 § 1 mom. 2 punkten avsett hinder i anslutning till hälsotillståndet eller funktionsförmågan, kan han eller hon åläggas att genomgå kontroller och undersökningar som utförs av en legitimerad yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, om de är nödvändiga för att utreda den studerandes hälsotillstånd eller funktionsförmåga. Utbildningsanordnaren svarar för kostnaderna för kontroller och undersökningar som denne har bestämt att ska utföras.

Utbildningsanordnaren har trots sekretessbestämmelserna rätt att för bedömning av studierätten få ett skriftligt utlåtande av en av utbildningsanordnaren anvisad läkare med självständig rätt att utöva yrket, av vilket det framgår att den studerande har genomgått kontroll eller undersökning för utrönande av hälsotillståndet, samt en på kontrollen eller undersökningen grundad bedömning av den studerandes funktionsförmåga med anledning av de krav på hälsotillståndet som avläggandet av examen ställer.

Utbildningsanordnaren har trots sekretessbestämmelserna rätt att av en annan utbildningsanordnare, en yrkeshögskola eller ett universitet få sådana nödvändiga uppgifter om beslut om indragning av studierätten och grunderna för detta som krävs för bedömning av studierätten.

Den studerande ska för en sådan bedömning av studierätten som avses i 81 § 2 mom. på begäran av utbildningsanordnaren visa upp ett straffregisterutdrag enligt 6 § 5 mom. i straffregisterlagen (770/1993), om utbildningsrelaterade praktiska uppgifter vid en läroanstalt, på en arbetsplats eller i en annan inlärningsmiljö i väsentlig grad består av arbete med minderåriga.

Utbildningsanordnaren är trots sekretessbestämmelserna skyldig att lämna Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården sådana uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som ålagts verket och som gäller pågående behandling av indragning av studierätten i enlighet med 81 § samt beslut om indragning av studierätten och grunderna för detta.

## 83 §

### *Återställande av studierätten*

Den som har fått sin studierätt indragen med stöd av 81 § 1 mom. 2 punkten kan hos utbildningsanordnaren anhålla om återställande av studierätten. Studierätten ska återställas om den som anhåller om det visar att skälen till indragningen av studierätten inte längre

föreligger. Den som anhåller om återställande av studierätten ska lämna utbildningsanordnaren utlåtanden om sitt hälsotillstånd.

Utbildningsanordnaren är trots sekretessbestämmelserna skyldig att lämna Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården sådana uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som ålagts verket och som gäller beslut om återställande av studierätten och motiveringen till beslutet.

## 84 §

*Narkotikatest*

Utbildningsanordnaren kan ålägga en studerande att visa upp ett intyg över narkotikatest, om det finns grundad anledning att misstänka att den studerande är narkotikapåverkad i utbildningsrelaterade praktiska uppgifter vid en läroanstalt, på en arbetsplats eller i en annan inlärningsmiljö eller att den studerande är narkotikaberoende. En ytterligare förutsättning är att testet är nödvändigt för att klarlägga den studerandes funktionsförmåga och att den studerande sköter uppgifter som kräver särskild noggrannhet, pålitlighet, självständig omdömesförmåga eller god reaktionsförmåga och där den studerandes handlande under narkotikapåverkan eller narkotikaberoende

- 1) allvarligt äventyrar den studerandes eller någon annans liv eller hälsa,
- 2) allvarligt äventyrar säkerheten i trafiken,
- 3) allvarligt äventyrar skyddet eller integriteten i fråga om uppgifter som skyddas av sekretessbestämmelserna, eller
- 4) väsentligt ökar risken för olaga handel med och spridning av sådana ämnen som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten i narkotikalagen (373/2008) och som innehåller utbildningsanordnaren, en i 70 § avsedd arbetsgivare eller en i 71 § avsedd tillhandahållare av en utbildningsavtalsarbetsplats.

Med intyg över narkotikatest avses ett intyg som utfärdats av en av utbildningsanordnaren anvisad legitimerad yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården och av vilket det framgår att den studerande har genomgått test för utvärdering av användning av narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten i narkotikalagen, samt en på testet grundad utredning om huruvida den studerande har använt narkotika för andra än medicinska ändamål så att den studerandes funktionsförmåga är nedsatt. Intyget ska visas upp inom en rimlig tid som bestäms av utbildningsanordnaren. Den studerandes vårdnadshavare ska underrättas om att intyg över narkotikatest krävs.

Utbildningsanordnaren ska i samarbete med aktörer inom studerandevården göra upp skriftliga instruktioner för förebyggande av användningen av berusningsmedel och ingripande i missbruksproblem bland de studerande.

Utbildningsanordnaren svarar för kostnaderna för de intyg över narkotikatest som avses i denna paragraf.

På narkotikatestning av studerande tillämpas i övrigt vad som i 19 § i lagen om företagshälsovård (1383/2001) föreskrivs om testning av arbetstagare.

## 85 §

*Disciplin*

En studerande kan ges en skriftlig varning, om han eller hon

- 1) stör undervisningen,
- 2) beter sig våldsamt eller hotfullt i studiemiljön,
- 3) gör sig skyldig till fusk eller i övrigt bryter mot ordningen vid läroanstalten eller i en annan studiemiljö,
- 4) vägrar att visa upp intyg enligt 84 § över narkotikatest, eller

5) enligt en utredning som avses i 84 § har använt narkotika för andra än medicinska ändamål så att hans eller hennes funktionsförmåga är nedsatt.

Om handlingen eller försummelsen är allvarlig eller om den studerande fortsätter att uppföra sig på det sätt som avses i 1 mom. efter en skriftlig varning, kan den studerande avstängas från läroanstalten för viss tid, högst ett år.

En studerande som stör undervisningen, betar sig våldsamt eller hotfullt eller äventyrar någon annans hälsa eller säkerhet kan bli tillsagd att lämna klassrummet eller en annan lokal där undervisningen ges för den tid som återstår av lektionen, eller en tillställning som arrangeras av utbildningsanordnaren.

En studerande kan förvägras rätt att delta i undervisningen för högst tre arbetsdagar, om det föreligger en risk för att säkerheten för en annan studerande eller för en person som arbetar vid läroanstalten eller i ett annat undervisningsutrymme äventyras av elevens våldsamma eller hotfulla beteende eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av den studerandes störande uppförande.

Om en studerande vägrar att genomgå kontroller och undersökningar enligt 82 § 1 mom. för konstaterande av hälsotillståndet, kan den studerande avhållas från studierna till dess att han eller hon går med på behövliga kontroller och undersökningar. En studerande som vägrar att visa upp ett straffregisterutdrag enligt 82 § 4 mom. kan avhållas från studierna till dess att han eller hon går med på att visa upp ett straffregisterutdrag.

## 86 §

### *Disciplin på internatboenden*

Utöver det som föreskrivs om disciplin i 85 § kan en studerande som bor på utbildningsanordnarens i 103 § avsedda internatboende ges en skriftlig varning, om han eller hon uppträder våldsamt eller hotfullt i internatboendets lokaler eller bryter mot ordningen på internatboendet.

Om handlingen eller försummelsen är allvarlig eller om den studerande fortsätter att uppföra sig på det sätt som avses i 1 mom. efter en skriftlig varning, kan den studerande sägas upp från internatboendet för viss tid eller för den tid som återstår av studierna.

## 87 §

### *Avlägsnande av en studerande som uppför sig störande eller äventyrar säkerheten*

Om en studerande inte iakttar en i 85 § 3 mom. avsedd uppmaning att avlägsna sig från klassrummet, en annan undervisningslokal eller utbildningsanordnarens tillställning, har rektorn och läraren rätt att avlägsna den studerande. Rektorn och läraren har också rätt att från läroanstaltens område avlägsna en studerande som inte avlägsnar sig efter att ha fått veta att han eller hon förvägrats rätt att delta i undervisningen i enlighet med 85 § 4 mom.

Om en studerande som ska avlägsnas försöker förhindra detta genom att göra motstånd, har rektorn och läraren rätt att använda sådana maktmedel som behövs för att få honom eller henne avlägsnad och som med hänsyn till den studerandes ålder och situationens hotfullhet eller motståndets allvar och en samlad bedömning av situationen kan anses vara försvarbara.

Rektorn och läraren kan i situationer som avses i 1 och 2 mom. agera tillsammans eller var för sig. Maktmedelsredskap får inte användas för att avlägsna en studerande. En lärare eller rektor som använt sig av maktmedel ska lämna en skriftlig redogörelse för händelsen till utbildningsanordnaren.

Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § i strafflagen.

## 88 §

*Verkningarna av ett anhängigt åtal eller ett domstolsavgörande på ett disciplinärt förfarande*

Under den tid då åtal mot en studerande är anhängigt vid en allmän domstol får inte ett disciplinärt förfarande av samma skäl inledas eller fortsättas mot den studerande.

Om en domstol har frikänt en studerande, får inte ett disciplinärt förfarande av samma skäl inledas eller fortsättas annat än på grund av ett sådant förfarande som inte kan betraktas som ett brott men som kan medföra en disciplinär bestraffning.

Om en domstol har dömt en studerande till straff, får han eller hon inte av samma skäl påföras disciplinstraff. En studerande kan dock avstängas för viss tid från läroanstalten eller sägas upp från internatboendet för viss tid eller för den tid som återstår av studierna, om det är motiverat med hänsyn till den studerandes brott eller omständigheter i samband med det.

## 89 §

*Rätt att omhänderta föremål och ämnen*

Rektorn och en lärare har rätt att tillsammans eller var för sig under arbetsdagen frånta en studerande ett förbjudet föremål eller ämne som avses i 80 § 2 mom.

Om en studerande som innehar ett föremål eller ämne som ska omhändertas försöker förhindra omhändertagandet genom att göra motstånd, har rektorn och läraren rätt att använda sådana maktmedel som är nödvändiga för att omhänderta föremålet eller ämnet och som med hänsyn till den studerandes ålder och situationens hotfullhet eller motståndets allvar och en samlad bedömning av situationen kan anses vara försvarbara. Rätten att använda maktmedel gäller enbart föremål och ämnen som äventyrar den studerandes eller andras säkerhet.

Maktmedelsredskap får inte användas vid omhändertagande enligt 1 eller 2 mom. Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § i strafflagen.

De rättigheter och skyldigheter som anges i denna paragraf gäller också under den tid som den studerande deltar i utbildning eller verksamhet som godkänts av utbildningsmyndigheten och som är förenlig med den personliga utvecklingsplanen för kunnandet.

## 90 §

*Rätt att granska de studerandes saker*

Rektorn och en lärare har rätt att under arbetsdagen granska de saker som den studerande har med sig och de förvaringsutrymmen vid läroanstalten som den studerande förfogar över och att utföra en yttlig granskning av den studerandes kläder för att omhänderta ett föremål eller ämne som avses i 80 § 2 mom. och med vilket den egna säkerheten eller någon annans säkerhet kan äventyras, om det är uppenbart att den studerande innehar sådana föremål eller ämnen och den studerande trots begäran vägrar att överlämna dem eller inte på ett tillförlitligt sätt visar att han eller hon inte innehar sådana.

Den studerande ska meddelas orsaken till granskningen innan den utförs.

Granskning får utföras endast av en person som är av samma kön som den studerande. Vid granskningen ska förutom den som utför granskningen även en annan myndig person som hör till läroanstaltens personal närvara. På den studerandes begäran ska en person som hör till läroanstaltens personal och som den studerande utser närvara vid granskningen om denna person är tillgänglig.

Avvikelse från det sätt att utföra granskningen på som föreskrivs i 3 mom. får dock göras om det på grund av sakens brådskande natur är absolut nödvändigt med tanke på säkerheten.

De rättigheter och skyldigheter som anges i denna paragraf gäller också under den tid som den studerande deltar i utbildning eller verksamhet som godkänts av utbildningsanordnaren och som är förenlig med den personliga utvecklingsplanen för kunnandet.

## 91 §

*Allmänna principer för omhändertagande och granskning*

De åtgärder som avses i 89 och 90 § ska genomföras på ett så säkert sätt som möjligt. Åtgärderna får inte ingripa i den studerandes personliga integritet i större omfattning än vad som är nödvändigt för att trygga studier och säkerheten. Vid omhändertagande av föremål och ämnen och vid granskning av en studerande ska den diskretion som omständigheterna kräver iakttas. Utbildningsanordnaren ska planera och ge anvisningar för användningen av åtgärderna.

En lärare eller rektor som använt sig av maktmedel enligt 89 § ska lämna en skriftlig redogörelse för händelsen till utbildningsanordnaren. Granskning av en studerande och omhändertagande av föremål och ämnen ska registreras. En minderårig studerandes vårdnadshavare ska så snart som möjligt informeras om omhändertagande och granskning.

## 92 §

*Överlämnande och förstörande av omhändertagna föremål och ämnen*

Föremål och ämnen enligt 89 § som fråntagits en studerande ska överlämnas till den studerandes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare eller till den studerande själv om han eller hon är myndig. Föremålen och ämnena ska dock överlämnas till polisen eller till någon annan i lag föreskriven myndighet, om den studerande, dennes vårdnadshavare eller en annan laglig företrädare inte har laglig rätt att inneha dem.

Före överlämnandet ska föremålet eller ämnet förvaras omsorgsfullt. Överlämnandet ska ske så fort som möjligt efter det att föremålet eller ämnet har omhändertagits. Narkotika, skjutvapen, vapendelar, patroner, projektiler, gassprejer och explosiva varor som har omhändertagits ska omedelbart överlämnas till polisen. De föremål och ämnen som ska överlämnas till den studerande överlämnas efter arbetsdagens slut.

Om vårdnadshavaren inte inom tre månader efter det att han eller hon fått meddelande om omhändertagandet avhämtar föremålet eller ämnet får det bevisligen förstöras. Överlämnande och förstörande av föremål och ämnen ska registreras.

## 93 §

*Förfarandet i ärenden som gäller indragning och återställande av studierätten och i disciplinärenden*

Beslut om skriftlig varning till en studerande fattas av rektorn. Beslut om indragning och återställande av studierätten, avstängning för viss tid, uppsägning från internatboende och avhållande från studierna fattas av ett av utbildningsanordnaren tillsatt kollegialt organ. Efter beslut av utbildningsanordnaren får rektorn bestämma att en studerande för högst tre månader ska avstängas eller sägas upp från internatboendet.

I det kollegiala organ som avses i 1 mom. ska det ingå representanter för åtminstone utbildningsanordnaren, studerandevården, lärarna, arbetslivet och de studerande. Utbildningsanordnaren utser organets ordförande och övriga medlemmar för högst tre år i sänder. I ett ärende som gäller indragning eller återställande av studierätten ska utbildningsanordnaren till organet dessutom utse en representant för den studerandes utbildningsavtalsarbetsplats eller, i fråga om läroavtalsutbildning, en representant för arbetsgivaren. Till ordförande för organet ska någon annan medlem utses än den som företräder de studerande. Den medlem som företräder de studerande ska ha fyllt 15 år. Den medlem som före-

träder de studerande har rätt att närvara och yttra sig på organets möten. Organets röstberättigade medlemmar handlar under tjänsteansvar. Närmare beslut om organets sätt att arbeta och fatta beslut fattas av utbildningsanordnaren. Två eller flera utbildningsanordnare kan också ha ett gemensamt organ.

Innan beslut om indragning av studierätten fattas ska behövlig expertutredning och annan utredning inhämtas och den studerande och dennes vårdnadshavare ges tillfälle att bli hörda.

Innan en studerande avstängs från läroanstalten, sägs upp från internatboendet eller ges en skriftlig varning ska den handling eller försummelse som är orsaken till disciplinstraffet specificeras, behövlig utredning inhämtas och den studerande ges tillfälle att bli hörd. Innan en studerande avstängs från läroanstalten eller sägs upp från internatboendet ska också den studerandes vårdnadshavare höras. Den studerandes vårdnadshavare ska underrättas om andra åtgärder enligt 85 §.

I fråga om disciplinstraff, indragning av studierätten och avhållande från studierna ska ett skriftligt beslut meddelas, och åtgärder enligt 85 § 3 och 4 mom. ska registreras.

I samband med att ett beslut fattas om indragning av studierätten, avstängning för viss tid, uppsägning från internatboende eller avhållande från studierna ska det fattas beslut om verkställighet av beslutet innan det har vunnit laga kraft och om den tidpunkt då verkställigheten inleds.

## 10 kap.

### **Studerandes övriga rättigheter och skyldigheter**

#### 94 §

##### *Studerandes skyldigheter*

En studerande ska i enlighet med den personliga utvecklingsplanen för kunnandet delta i undervisning och yrkesprov samt visa sitt kunnande på andra sätt, om det inte finns grundad anledning till hans eller hennes frånvaro. Inom arbetskraftsutbildning tillämpas dessutom det som i 5 kap. 4 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice föreskrivs om en studerandes skyldighet att delta i undervisningen och göra framsteg i sina studier.

Den studerande ska utföra sina uppgifter samvetsgrant och uppträda korrekt.

Bestämmelser om skyldigheten för en studerande att ersätta skada som han eller hon har orsakat finns i skadeståndslagen (412/1974).

#### 95 §

##### *Tystnadsplikt för studerande*

På en studerandes skyldighet att hemlighålla vad han eller hon får veta vid utbildning som ordnas på en arbetsplats gäller vad som föreskrivs om tystnadsplikt för arbetstagare och tjänsteinnehavare i motsvarande uppgifter.

#### 96 §

##### *Studierätt*

De studerandes studierätt börjar vid en tidpunkt som utbildningsanordnaren bestämmer.

De studerandes studierätt upphör när de har avlagt den examen eller den eller de examensdelar eller genomfört den utbildning till vilken de i enlighet med bestämmelserna i denna lag har blivit antagna som studerande, eller när de anses ha avgått på det sätt som anges i 97 §.

En studerande har rätt att tillfälligt avbryta sin studierätt för den tid som han eller hon utför sådan tjänstgöring som avses i värnpliktslagen (1438/2007), civiltjänstlagen (1446/2007) eller lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995) eller får sjukdagpenning eller moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004). Dessutom kan studierätten på begäran av den studerande tillfälligt avbrytas av någon annan grundad anledning.

## 97 §

*När studerande anses ha avgått*

En studerande anses ha avgått, om det är uppenbart att han eller hon inte har för avsikt att delta i undervisning eller yrkesprov eller visa sitt kunnande på andra sätt i enlighet med den personliga utvecklingsplanen för kunnandet och inte har uppgett någon grundad anledning till sin frånvaro, eller om han eller hon inte har genomfört den handledande utbildningen inom den tid som anges i 11 §. Utbildningsanordnaren ska i ärendet fatta ett beslut enligt vilket studeranden anses ha avgått.

En studerande anses ha avgått också när han eller hon själv skriftligen meddelar utbildningsanordnaren att han eller hon avgår. Då anses den studerande ha avgått den dag när meddelandet kommer fram till utbildningsanordnaren.

## 98 §

*Studierätt inom arbetskraftsutbildning*

Bestämmelserna i 96 § 1 mom. om när studierätten börjar och i 3 mom. om studerandens rätt att tillfälligt avbryta sina studier tillämpas inte inom arbetskraftsutbildning. Inom arbetskraftsutbildning börjar och upphör studierätten vid en tidpunkt som utbildningsanordnaren och närings-, trafik- och miljöcentralen eller arbets- och näringsbyrån kommer överens om. På studierättens upphörande inom arbetskraftsutbildning tillämpas dessutom 5 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

## 99 §

*Studerandevård*

Bestämmelser om rätt till studerandevård och studerandevårdstjänster för studerande inom utbildningen för en yrkesinriktad grundexamen och studerande inom den handledande utbildningen finns i lagen om elev- och studerandevård (1287/2013). Utbildningsstyrelsen meddelar föreskrifter om de centrala principerna samt målen för studerandevården. Utbildningsstyrelsen ska bereda föreskrifterna i samarbete med Institutet för hälsa och välfärd. Utbildningsanordnaren beslutar med stöd av Utbildningsstyrelsens föreskrifter hur studerandevården ska ordnas.

Bestämmelser om studerandehälsovård finns i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010).

När det gäller andra studerande än de som avses i lagen om elev- och studerandevård ska utbildningsanordnaren informera de studerande om de förmåner och tjänster inom studerandevården som är tillgängliga och vid behov ge dem handledning när det gäller att ansöka om dessa förmåner och tjänster. Utbildningsanordnaren ska samarbeta med de myndigheter och andra aktörer som tillhandahåller och ordnar studerandevård. Med studerandevård avses främjande och upprätthållande av de studerandes studieframgång, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välbefinnande samt understödande verksamheter.



## 100 §

*Rätt till avgiftsfria måltider*

En studerande inom heltidsutbildning för en grundexamen eller inom den handledande utbildningen har rätt till avgiftsfria måltider de dagar då den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet förutsätter att den studerande är närvarande på en utbildningsplats som utbildningsanordnaren anvisar. Dessutom har en studerande även rätt till andra dagliga avgiftsfria måltider inom en utbildning som i enlighet med anordnartillståndet ordnas i en internatskola samt vid utbildning som leder till grundexamina om vilka det föreskrivs genom förordning av statsrådet och där förvärvandet av kunnandet förutsätter att den studerande är närvarande en längre tid än en ordinarie arbetsdag på en utbildningsplats som utbildningsanordnaren anvisar.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på studerande i läroavtalsutbildning, arbetskraftsutbildning eller personalutbildning.

I fråga om studiernas karaktär av heltidsstudier tillämpas bestämmelserna i 5 a § i lagen om studiestöd (65/1994).

## 101 §

*Studiesociala förmåner för studerande som får särskilt stöd*

Studerande som får särskilt stöd enligt 64 § har rätt till sådana assistenttjänster och särskilda hjälpmedel som är en förutsättning för deras studier. Studerande som får krävande särskilt stöd enligt 65 § kan dessutom avgiftsfritt ges läroböcker, annat skolmaterial och personlig arbetsutrustning samt om de är inkvarterade erbjudas behövliga hemresor varje vecka och helpension på internatboende eller på något annat inkvarteringsställe.

Särskilda bestämmelser gäller för andra tjänster och stödåtgärder som ordnas för studerande på grund av deras funktionsnedsättningar.

## 102 §

*Studiesociala förmåner i läroavtalsutbildning*

Inom läroavtalsutbildning betalar utbildningsanordnaren efter ansökan den studerande dagpenning och familjebidrag samt ersättning för rese- och inkvarteringskostnader för den tid som den studerande förvärvar kunnande i utbildningsanordnarens inlärningsmiljöer. En studerande har inte rätt till dagpenning eller familjebidrag, om han eller hon för samma tid får lön eller ersättning för inkomstbortfall med stöd av någon annan lag.

En studerande har rätt till ersättning för inkvarteringskostnader, om det förvärvande av kunnande som sker i utbildningsanordnarens inlärningsmiljöer ordnas utanför den studerandes hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/1994) eller utanför den kommun där läroavtalsarbetsplatsen finns, och om den studerande inte har rätt till ett avgiftsfritt boende i ett internatboende enligt 103 §

En studerande har rätt till ersättning för resekostnader, om det förvärvande av kunnande som sker i utbildningsanordnarens inlärningsmiljöer förutsätter att den studerande reser över 10 kilometer i en riktning från hemmet eller läroavtalsarbetsplatsen till undervisningsplatsen. Den studerande har rätt till reseersättning för en resa tur och retur per vecka. Av särskilda skäl kan reseersättning betalas dagligen, om den studerande bor hemma. Om den studerande får ersättning för dagliga resekostnader, har han eller hon inte rätt till inkvarteringsersättning. Reseersättning betalas endast för resa i hemlandet och enligt det billigaste färd sättet mellan undervisningsplatsen och hemmet eller läroavtalsarbetsplatsen, utifrån den faktiska platsen för avfärden och återresan.

En studerande har rätt att få förmåner enligt denna paragraf också när han eller hon deltar i ett yrkesprov eller visar sitt kunnande på något annat sätt.

Bestämmelser om beloppet av dagpenningen, familjebidraget och ersättningen för in-  
kvarteringskostnader utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

## 103 §

*Internatboende*

Utbildningsanordnaren kan ha ett internatboende för de studerande.

Det är avgiftsfritt för de studerande att bo på utbildningsanordnarens internatboende.

I avsikt att främja säkerheten och trivseln i boendemiljön kan utbildningsanordnaren anta en ordningsstadga för internatboendet. Ordningsstadgan kan innehålla sådana regler om praktiska arrangemang och ett korrekt uppförande som behövs för tryggheten och trivseln på internatboendet. Den kan också innehålla närmare regler om föremål och ämnen som avses i 80 § 2 mom. och om hur de får användas och förvaras. Vidare kan det finnas regler som förbjuder användning och innehav av berusningsmedel. Dessutom kan regler meddelas om hur egendom i utbildningsanordnarens internatboende får hanteras och om hur man får vistas och röra sig i internatboendets lokaler och på dess område.

## 104 §

*Beviljande av och rätt till en plats på ett internatboende*

Utbildningsanordnaren beslutar om grunderna för beviljande av platser på ett internatboende. När platser beviljas ska jämlika grunder för beviljandet tillämpas och den studerandes behov av en plats på ett internatboende beaktas. Grunderna för beviljande av platser på ett internatboende ska på förhand meddelas dem som ansöker om en sådan plats.

En plats på ett internatboende beviljas för viss tid, dock högst för den tid studierna varar. Rätten till en plats på ett internatboende upphör dock, om

1) den studerande före utsatt tid har avlagt examen, genomfört handledande utbildning eller förvärvat något annat kunnande som ställts som mål för honom eller henne i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet,

2) den studerande anses ha avgått med stöd av 97 §,

3) den studerandes studierätt dras in.

Om den studerande avstängs från läroanstalten för viss tid med stöd av 85 § 2 mom. eller 88 § 3 mom., förvägras rätt att delta i undervisningen med stöd av 85 § 4 mom. eller avhålls från studierna med stöd av 85 § 5 mom. eller om den studerandes studierätt tillfälligt avbryts med stöd av 96 § 3 mom., kan utbildningsanordnaren besluta att den studerandes rätt till en plats på internatboendet upphör tillfälligt för motsvarande tid.

Det som föreskrivs i 103 § 2 mom. och 1 mom. i denna paragraf, tillämpas inte på en studerande inom arbetskraftsutbildning eller personalutbildning.

## 105 §

*Avgifter som tas ut av studerande*

Den utbildning för en yrkesinriktad grundexamen och den handledande utbildning som avses i denna lag är avgiftsfria för de sökande. Dessutom är de inträdes- och lämplighetsprov som används vid antagningen av studerande avgiftsfria för de sökande. Avgift kan dock tas ut för läromedel och material som den studerande får behålla efter avslutad utbildning.

I utbildning för en yrkesexamen eller specialyrkesexamen samt i övrig yrkesutbildning enligt 8 § kan utbildningsanordnaren ta ut en skälig studieavgift av de studerande för att täcka en del av kostnaderna för ordnande av utbildningen.

De avgifter som avses i 1 och 2 mom. får inte tas ut inom arbetskraftsutbildning och inte heller inom personalutbildning.

Avgift får tas ut för att höja ett godkänt vitsord, om en person vill höja ett vitsord som förts in i det betyg över avlagd examen som avses i 57 § eller i det betyg över genomförd handledande utbildning som avses i 58 §.

Utbildningsanordnaren har möjlighet att efter eget gottfinnande låta bli att ta ut eller att sänka en avgift enligt 2 och 4 mom. på grund av att den studerande har det dåligt ställt ekonomiskt.

Om en i denna paragraf avsedd avgift som tas ut av en studerande inte är betald på förfallodagen, får årlig dröjsmålsränta tas ut från förfallodagen med iakttagande av räntelagen (633/1982). Avgiften är direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av avgifter finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Bestämmelser om grunderna för avgifter som avses i denna paragraf utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

## 106 §

### *Tryggande av de studerandes påverkningmöjligheter och studerandekårer*

Utbildningsanordnaren ska säkerställa att de studerande har möjlighet att påverka utbildningsanordnarens i denna lag avsedda verksamhet och utvecklandet av den samt beslut som gäller de studerande och påverkar deras ställning.

Utbildningsanordnarens läroanstalt ska ha en studerandekår som består av dem som studerar hos utbildningsanordnaren. Utbildningsanordnarens olika läroanstalter kan också ha en gemensam studerandekår. En utbildningsanordnare som i huvudsak ordnar sådan yrkesutbildning som behövs för den egna verksamheten eller för en medlemssammanslutnings verksamhet förutsätts dock inte ha en studerandekår. Utbildningsanordnaren ska säkerställa tillräckliga verksamhetsförutsättningar för studerandekåren.

Studerandekårens uppgift är att främja samarbetet mellan de studerande, öka de studerandes påverkningmöjligheter och delaktighet och utveckla samarbetet mellan de studerande och utbildningsanordnaren.

Utbildningsanordnaren ska utöver studerandekårsverksamheten även på annat sätt säkerställa de studerandes möjligheter att delta och påverka i frågor som avses i 1 mom. Utbildningsanordnaren ska informera de studerande om vilka sätt de har att delta och påverka.

## 11 kap.

### **Behandling och utlämnande av uppgifter**

## 107 §

### *Behandling av känsliga uppgifter*

Uppgifter enligt 40, 81, 83 och 84 § om hälsotillståndet hos den som ansöker om att bli antagen och hos studerande får behandlas endast av dem som bereder eller fattar beslut om antagning som studerande, indragning eller återställande av studierätten eller disciplinåtgärder eller ger utlåtanden i sådana frågor.

Uppgifter enligt 82 § om straffregisterutdraget för en studerande som deltar i examensutbildning får behandlas endast av dem som bereder eller fattar beslut om indragning av studierätten.

Utbildningsanordnaren ska definiera de uppgifter som innebär hantering av känsliga uppgifter.

Utbildningsanordnaren ska förvara känsliga uppgifter separat från övriga personuppgifter. De känsliga uppgifterna ska avföras ur registret omedelbart när det inte längre finns någon grund för att bevara dem för de lagstadgade uppdragen, dock senast fyra år från det att uppgifterna fördes in i registret.

På behandlingen av personuppgifter tillämpas personuppgiftslagen (523/1999), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

## 108 §

*Offentlighet och rätt att få uppgifter*

På verksamhet enligt denna lag tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

En utbildningsanordnare har trots sekretessbestämmelserna vid skötseln av sina uppgifter rätt att av statliga och kommunala myndigheter få sådana statistikuppgifter och övriga motsvarande uppgifter som krävs för planeringen och ordnandet av utbildningen.

Utbildningsanordnaren ska trots sekretessbestämmelserna på begäran ge de statliga undervisningsförvaltningsmyndigheterna de uppgifter som de bestämmer och som krävs för utvärdering, utveckling, statistikföring och uppföljning av utbildningen.

Utbildningsanordnaren ska trots sekretessbestämmelserna på begäran ge de arbetslivskommissioner som avses i 119 § de uppgifter som krävs för att de ska kunna sköta sina uppgifter.

## 109 §

*Rätt att få uppgifter i ärenden som gäller studerande*

Arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen samt närings-, trafik- och miljöcentralernas och arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter rätt att avgiftsfritt av en utbildningsanordnare som ordnar arbetskraftsutbildning få de uppgifter som är nödvändiga för genomförande av arbetskraftsutbildning.

En utbildningsanordnare som ordnar arbetskraftsutbildning har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter rätt att avgiftsfritt av arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter och närings-, trafik- och miljöcentralen få de uppgifter om studerande som är nödvändiga för ordnande av utbildningen.

Utbildningsanordnaren är oberoende av sekretessbestämmelserna skyldig att utan dröjsmål lämna Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården de uppgifter om avlagda examina som förutsätts enligt lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) och lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården (817/2015) samt de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

Den som har sådan information om de studerandes hälsotillstånd och funktionsförmåga som är nödvändig för skötseln av uppgifter har trots sekretessbestämmelserna rätt att lämna ut den till

- 1) rektorn eller föreståndaren för en läroanstalt och andra personer som svarar för säkerheten vid läroanstalten, för att en trygg studiemiljö ska kunna garanteras,
- 2) dem som svarar för studiehandledningen, för att andra studier eller stödtjänster ska kunna anvisas,
- 3) dem som svarar för studerandehälsovården, för att de studerandes hälsa och säkerhet ska kunna tryggas och för att behövliga stödåtgärder ska kunna anvisas,
- 4) dem som ansvarar för utbildning som ordnas på en arbetsplats, för att säkerheten för de studerande och för personalen och kunderna på arbetsplatsen ska kunna garanteras, och
- 5) polisen och den företrädare för utbildningsanordnaren som har det primära ansvaret för att utreda ett hot mot säkerheten, för att ett direkt hot mot säkerheten ska kunna bedömas eller om en studerande vid bedömning av hälsotillståndet konstateras utgöra en fara för andras säkerhet.

Den som fullgör uppgifter som avses i denna lag har oberoende av tystnadsplikten rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

## 110 §

*Dataöverföring med hjälp av teknisk anslutning*

Uppgifter i de register som avses i denna lag får lämnas ut med hjälp av teknisk anslutning till den som har rätt att få uppgifterna. Innan en sådan teknisk anslutning öppnas ska den som lämnar ut uppgifterna försäkra sig om att uppgifterna kommer att skyddas på behörigt sätt.

## 12 kap.

**Ändringsökande**

## 111 §

*Begäran om omprövning*

Om inte något annat föreskrivs nedan, får omprövning av utbildningsanordnarens beslut enligt denna lag begäras hos regionförvaltningsverket på det sätt som anges i förvaltningslagen, om beslutet gäller

- 1) i 11 § avsedd tid för genomförande av handledande utbildning,
- 2) i 43 § avsedd antagning som studerande,
- 3) i 64 § avsett särskilt stöd eller i 64 § 2 mom. avsedd anpassning av bedömningen av kunnandet,
- 4) i 66 § avsedd avvikelse från kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet,
- 5) i 84 § avsedd skyldighet att visa upp ett intyg över narkotikatest,
- 6) i 96 § avsedd rätt för den studerande att tillfälligt avbryta sina studier,
- 7) i 97 § avsedda situationer då en studerande ska anses ha avgått.

## 112 §

*Sökande av ändring hos förvaltningsdomstolen*

Ett sådant beslut av en utbildningsanordnare som avses i denna lag får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte något annat föreskrivs nedan, om beslutet gäller:

- 1) i 85 eller 86 § avsedd skriftlig varning till en studerande,
- 2) i 85 § avsedd avstängning av en studerande från läroanstalten för viss tid,
- 3) i 85 § avsett avhållande från studierna,
- 4) i 86 § avsedd uppsägning från internatboende,
- 5) i 100 § avsedd rätt till avgiftsfria måltider,
- 6) i 101 § avsedda studiesociala förmåner för studerande som får särskilt stöd,
- 7) i 102 § avsedda studiesociala förmåner för studerande i läroavtalsutbildning,
- 8) i 104 § avsedd rätt till en plats på ett internatboende.

Ett beslut som meddelats med anledning av en begäran om omprövning enligt 111 § får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen, om inte något annat föreskrivs nedan.

## 113 §

*Sökande av ändring hos rättsskyddsnamnden för studerande*

Ett sådant beslut av en utbildningsanordnare som avses i denna lag och som gäller indragning eller återställande av studierätten får överklagas genom besvär hos rättsskyddsnamnden för studerande på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag. Bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut av rättsskyddsnamnden för studerande finns i lagen om rättsskyddsnamnden för studerande (956/2011).

## 114 §

*Tid för sökande av ändring*

Besvär över ett beslut som gäller skriftlig varning till en studerande, avstängning för viss tid, uppsägning från internatboende, indragning eller återställande av studierätten, avhållande från studierna eller ett ärende som avses i 112 § 2 mom. ska anföras samt omprövning i ett ärende som avses i 111 § begäras inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Ärenden som avses i denna paragraf ska behandlas skyndsamt.

## 115 §

*Verkställande av disciplinbeslut och beslut om indragning av studierätten*

Ett beslut om avstängning av en studerande för viss tid, uppsägning från internatboende, avhållande från studierna eller indragning av studierätten kan verkställas även om det överklagas, om inte förvaltningsdomstolen eller rättsskyddsnamnden för studerande beslutar något annat.

## 116 §

*Besvärsförbud*

Ett ärende som gäller sådant förvärvande av kunnande som planerats i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet får inte överklagas genom besvär till den del ärendet gäller tidpunkten eller platsen för genomförandet av studierna. Ändring får inte heller sökas i ett ärende som gäller en studerandes individuella valmöjligheter eller i ett ärende som avses i 85 § 3 och 4 mom. Ett beslut av förvaltningsdomstolen genom vilket besvär som anförts i ett ärende som avses i 111 § har avgjorts får inte överklagas genom besvär. Inte heller i 55 § avsedda beslut av arbetslivskommissionen eller rektorn som meddelats med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär.

## 117 §

*Besvärstillstånd*

Om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag, får ett beslut av förvaltningsdomstolen överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

**Särskilda bestämmelser**

## 118 §

*Personal*

Varje sådan läroanstalt och varje sådant verksamhetsställe som en utbildningsanordnare har där det ordnas utbildning eller examina som avses i denna lag ska ha en rektor eller annan föreståndare som svarar för verksamheten och som uppfyller de behörighetsvillkor som gäller för en rektor. Utbildningsanordnaren kan dock besluta att flera verksamhetsställen har en gemensam rektor eller föreståndare som svarar för verksamheten. Tvåspråkiga läroanstalter ska för vardera språkgruppen ha en rektor eller annan föreståndare som svarar för verksamheten, eller en rektor eller annan föreståndare som svarar för verksamheten och som fullständigt behärskar läroanstaltens bägge undervisningsspråk. Vad som någon annanstans i denna lag föreskrivs om rektorer, gäller också andra föreståndare som svarar för verksamheten.

En utbildningsanordnare ska med beaktande av det sätt som utbildningen ordnas på ha ett tillräckligt antal lärartjänster eller lärare i arbetsavtalsförhållande. Utbildningsanordnaren kan dessutom ha timlärare och annan personal.

Bestämmelser om behörighetsvillkoren för rektor och lärare utfärdas genom förordning av statsrådet. Regionförvaltningsverket kan av särskilda skäl bevilja dispens från behörighetsvillkoren. Ett universitet kan i ett enskilt fall förklara en person behörig att ge utbildning på något konstområde i enlighet med vad som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet.

## 119 §

*Tillsättning av arbetslivskommissioner samt deras sammansättning*

Utbildningsstyrelsen tillsätter arbetslivskommissioner för högst tre år i sänder och utnämner högst nio medlemmar i varje kommission. Medlemmarna ska företräda arbetsgivare, arbetstagare, undervisningssektorn och, om den självständiga yrkesutövningen i branschen är av betydande omfattning, självständiga yrkesutövare. Dessutom kan Utbildningsstyrelsen på förslag av en arbetslivskommission utnämna permanenta sakkunniga i kommissionen. Utbildningsstyrelsen beslutar om arvoden för arbetslivskommissionernas medlemmar och sköter kommissionernas betalningar, bokföring och arkivering.

Arbetslivskommissionernas medlemmar handlar under tjänsteansvar. På jäv för medlemmar i arbetslivskommissionerna tillämpas i 27–29 § i förvaltningslagen.

Närmare bestämmelser om tillsättning av arbetslivskommissioner och om kommissionernas sammansättning och beslutsfattande får utfärdas genom förordning av statsrådet.

## 120 §

*Arbetslivskommissionernas uppgifter*

Utbildningsstyrelsen beslutar om arbetsfördelningen mellan arbetslivskommissionerna enligt examina. I fråga om arbetsfördelningen enligt examina ska utöver den yrkesskicklighet och det kunnande som ska visas i yrkesinriktade examina även antalet enskilda examina och deras omfattning samt antalet utbildningsanordnare som ordnar examina och antalet personer som avlägger examina beaktas.

Arbetslivskommissionerna ska

1) delta i kvalitetssäkringen i fråga om genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet och lämna uppgifter om brister de iakttagit till undervisnings- och kulturmi-

nisteriet samt på begäran ge undervisnings- och kulturministeriet utlåtanden om de enskilda utbildningsanordnarnas planer för hur bedömningen av kunnandet ska genomföras i fråga om varje examen,

2) delta i utvecklandet av yrkesutbildningens examensstruktur samt i utvecklandet av yrkesinriktade examina och av grunderna för dem i samarbete med undervisnings- och kulturministeriet och Utbildningsstyrelsen, och

3) behandla en i 55 § avsedd begäran om rättelse av bedömningen av kunnandet hos en studerande som deltar i examensutbildning.

Utbildningsstyrelsen ålägger de arbetslivskommissioner som den utser att utöver de uppgifter som avses i 2 mom. eller med avvikelser från arbetsfördelningen enligt examina

1) svara för ordnande och övervakning av prov som avses i 15 § i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare och för utfärdandet av intyg och betyg som avses i 5 § 3 mom. i den lagen,

2) behandla en i 55 § i denna lag avsedd begäran om rättelse av bedömningen av kunnandet hos en studerande som deltar i examensutbildning, när begäran gäller gemensamma examensdelar som avses i 13 § 2 mom. eller delområden av sådana,

3) behandla en i 55 § i denna lag avsedd begäran om omprövning av bedömningen av kunnandet hos en studerande som deltar i examensutbildning, när begäran gäller examensdelar som i enlighet med examensgrunderna kan höra till flera olika examina och den studerande endast avlägger en eller flera examensdelar.

Närmare bestämmelser om arbetslivskommissionernas uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

#### 121 §

##### *Sekretariatet för arbetslivskommissionerna*

I samband med Utbildningsstyrelsen finns ett sekretariat för arbetslivskommissionerna. Sekretariatet har till uppgift att bistå arbetslivskommissionerna i deras uppgifter enligt 120 §.

#### 122 §

##### *Straffrättsligt tjänste- och skadeståndsansvar*

På en utbildningsanordnares personal, på bedömare av kunnandet och på medlemmar i arbetslivskommissionerna tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när dessa personer utför i denna lag avsedda uppgifter. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

#### 123 §

##### *Information om möjligheterna att avlägga examina och om utbildningen*

Utbildningsanordnaren ska se till att information om möjligheterna att avlägga examina och om utbildningen samt om hur man söker sig till utbildningen finns allmänt tillgänglig. Bestämmelserna i denna paragraf gäller inte personalutbildning.

Närmare bestämmelser om de frågor som det ska lämnas information om får utfärdas genom förordning av statsrådet.

#### 124 §

##### *Samarbetskyldighet för utbildningsanordnare*

Utbildningsanordnarna ska samarbeta med arbets- och näringslivet, andra anordnare av yrkesutbildning, anordnare av gymnasieutbildning, högskolor, anordnare av den grund-



läggande utbildningen samt offentliga aktörer och privata sammanslutningar och stiftelser som bedriver ungdomsarbete i regionen. Dessutom ska en utbildningsanordnare samarbeta med de arbetslivskommissioner till vars ansvarsområde de examina hör som utbildningsanordnaren ordnar.

När det gäller studerande under 18 år ska utbildningen ordnas i samarbete med vårdnadshavarna.

När utbudet av arbetskraftsutbildning planeras ska utbildningsanordnarna samarbeta med arbets- och näringsbyrån samt med närings-, trafik- och miljöcentralen. En utbildningsanordnare som ordnar arbetskraftsutbildning i enlighet med sitt anordnartillstånd ska på inbjudan av närings-, trafik- och miljöcentralen delta i diskussioner som gäller planering av utbudet av arbetskraftsutbildning.

## 125 §

*Prognostisering av kompetensbehoven*

Utbildningsanordnaren ska prognostisera kompetensbehoven inom sitt verksamhetsområde med beaktande av behovet av arbetskraft och befolkningsutvecklingen inom det området.

## 126 §

*Utvärdering av utbildningen och kvalitetsledning*

Utbildningsanordnaren ska utvärdera de examina, den utbildning och den övriga verksamhet som den ordnar samt deras kvalitet och effekter. Utbildningsanordnaren svarar för kvaliteten på de examina, den utbildning och den övriga verksamhet som den ordnar och för en kontinuerlig förbättring av kvalitetsledningen. Utbildningsanordnaren ska också regelbundet delta i extern utvärdering av sin verksamhet och sina kvalitetsledningssystem och publicera viktiga resultat av utvärdering som den har ordnat.

Närmare bestämmelser om utvärderingen och om utvecklandet av den får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelser om Nationella centret för utbildningsutvärdering finns i lagen om Nationella centret för utbildningsutvärdering (1295/2013).

## 127 §

*Finansiering*

Bestämmelser om finansiering som beviljas för verksamhet enligt denna lag finns i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

## 14 kap.

**Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser**

## 128 §

*Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.

Genom denna lag upphävs lagen om grundläggande yrkesutbildning (630/1998) och lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998), nedan *de upphävda lagarna*. En hänvisning någon annanstans i lagstiftningen till de upphävda lagarna avser efter ikraftträdandet av denna lag en hänvisning till denna lag.

Bestämmelserna i 2 kap. om examensstruktur, samt om dimensioneringsgrunder för och omfattningen och uppbyggnaden av examina och examensdelar samt om examensgrunder tillämpas på de examensgrunder som träder i kraft efter ikraftträdandet av denna lag.

Grunderna för yrkesinriktade grundexamina träder i kraft den 1 augusti 2018. Bestämmelser om ikraftträdandet av grunderna för yrkesexamina och specialyrkesexamina utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet. Grunderna för yrkesexamina och specialyrkesexamina träder i kraft tidigast den 1 januari 2018 och senast den 1 januari 2019.

Utbildningsstyrelsen ska när den bestämmer examensgrunderna se till att utbildningsanordnarna ges tillräckligt med tid för att ta dem i bruk vid de tidpunkter som anges i 4 mom.

## 129 §

*Övergångsbestämmelser om examensgrunder*

Efter denna lags ikraftträdande kan en utbildningsanordnare anta en studerande för att avlägga en examen i enlighet med de examensgrunder som bestämts med stöd av de upphävda lagarna tills examensgrunder enligt 128 § 4 mom. för motsvarande nya examen gäller, dock inte yrkesinriktad grundexamen som avläggs som fristående examen. En studerande som har antagits för att avlägga en yrkesinriktad grundexamen övergår den 1 augusti 2018 till att avlägga examen i enlighet med de examensgrunder som bestäms med stöd av denna lag.

Studerande som har börjat avlägga en examen före ikraftträdandet av denna lag och studerande enligt 1 mom. som har börjat avlägga en yrkes- eller specialyrkesexamen har till och med den 31 december 2021 rätt att avlägga examen i enlighet med de grunder som bestämts med stöd av de upphävda lagarna. En studerande får dock övergå till att avlägga sin examen i enlighet med de examensgrunder som bestäms med stöd av denna lag. Efter den tidpunkt som nämns i detta moment övergår den studerande till att avlägga examen i enlighet med de examensgrunder som bestäms med stöd av denna lag.

## 130 §

*Övergångsbestämmelser om handledande utbildning*

Utbildningsstyrelsen ska bestämma de i denna lag avsedda grunderna för den utbildning som handleder för yrkesutbildning och för den utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv så att utbildningsanordnarna kan ta i bruk utbildningsgrunderna när denna lag träder i kraft.

De studerande som före ikraftträdandet av denna lag har inlett utbildning som handleder för grundläggande yrkesutbildning i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av lagen övergår vid ikraftträdandet av lagen till att genomföra i denna lag avsedd utbildning som handleder för yrkesutbildning. De studerande som före ikraftträdandet av denna lag har inlett utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av lagen övergår vid ikraftträdandet av lagen till att genomföra motsvarande utbildning som avses i denna lag. På studietiden för studerande tillämpas dock de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

## 131 §

*Övergångsbestämmelse om skydd av namn på examina och examensbenämningar*

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 17 § får för de examina som avlagts före ikraftträdandet av denna lag användas de namn på examina och de examensbenämningar som gäller vid ikraftträdandet.

*Övergångsbestämmelser om försök*

De försök som inletts enligt beslut som fattats med stöd av de upphävda lagarna innan denna lag trädde i kraft slutförs i enlighet med det beviljade försökstillståndet. De examens- eller utbildningsgrunder som ska iakttas vid försöket gäller medan försöket varar.

*Övergångsbestämmelser om ändring av tillstånd att ordna utbildning*

De tillstånd att ordna grundläggande yrkesutbildning och yrkesinriktad tilläggsutbildning som beviljats med stöd av de upphävda lagarna och de avtal om ordnande av fristående examina som ingåtts med stöd av dem upphör att gälla vid ikraftträdandet av denna lag, om inte något annat föreskrivs i 134 §. Undervisnings- och kulturministeriet ändrar, på det sätt som anges i denna paragraf, utan ansökan och avgiftsfritt de med stöd av de upphävda lagarna beviljade tillstånden att ordna utbildning till tillstånd enligt denna lag att ordna yrkesutbildning.

De anordnartillstånd som beviljats med stöd av de upphävda lagarna ändras så att de motsvarar denna lag på så sätt att rätten att bevilja och ordna examina gäller de yrkesinriktade grundexamina som utbildningsanordnaren med stöd av lagen om grundläggande yrkesutbildning har beviljats tillstånd att ordna samt de yrkes- och specialyrkesexamina i fråga om vilka examenskommissionen har ingått avtal med utbildningsanordnaren om ordnande av fristående examina med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning. Avvikelse från det som föreskrivs i detta moment kan dock av särskilda skäl göras på basis av utbildningsanordnarens faktiska verksamhet.

Om en utbildningsanordnare enligt ett med stöd av de upphävda lagarna beviljat tillstånd att ordna utbildning har

1) getts rätt att ordna utbildning som handleder för grundläggande yrkesutbildning, ändras den till en rätt att ordna i denna lag avsedd utbildning som handleder för yrkesutbildning,

2) getts rätt att ordna utbildning som förbereder för uppgifter som yrkes- och trafikflygare, flygledare eller uppgifter i den spårbundna stadstrafiken, ändras den till en rätt att ordna sådan utbildning som förbereder för sådana yrkesuppgifter som motsvarar utbildning enligt 8 § 2 mom.,

3) getts rätt att vara ett i 10 § i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare avsett utbildningscentrum, beviljas motsvarande rätt i det nya anordnartillståndet,

4) fått som särskild utbildningsuppgift att sörja för att det ordnas specialundervisning och utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv, anvisas utbildningsanordnaren en motsvarande uppgift enligt 27 § 2 mom.,

5) getts rätt att ordna utbildning vid en internatskola, beviljas motsvarande rätt i det nya anordnartillståndet,

6) påförts sådana uppgifter som motsvarar i 27 § 4 mom. avsedda skyldigheter, villkor eller utvecklingsuppgifter och andra uppgifter, ska motsvarande skyldigheter, villkor och uppgifter anges i det nya tillståndet, om inte något annat följer av särskilda skäl.

De nya anordnartillstånden beviljas så att de undervisnings- och examensspråk som avses i 24 § motsvarar undervisningsspråket enligt ett tillstånd att ordna utbildning som har beviljats med stöd av de upphävda lagarna samt tillstånd att ordna utbildning på främmande språk. När beslut fattas om det verksamhetsområde som avses i 25 §, ska man beakta det som i de med stöd av de upphävda lagarna beviljade tillstånden att ordna utbildning bestäms om de kommuner där utbildning får ordnas och även beakta utbildningsanordnarens faktiska verksamhetsområde. När beslut fattas om det minimiantal studerandeår som avses i 26 §, ska man beakta det som i de med stöd av de upphävda lagarna beviljade till-

stånden att ordna utbildning bestäms om antalet studerande, läroavtal, studerandeårsverken eller studerandearbetsdagar samt det antal studerande, läroavtal, studerandeårsverken eller studerandearbetsdagar hos utbildningsanordnaren som har finansierats i enlighet med lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

## 134 §

*Övriga övergångsbestämmelser om tillstånd att ordna utbildning och avtal om ordnande av fristående examina*

Om en utbildningsanordnare enligt ett med stöd av de upphävda lagarna beviljat tillstånd att ordna utbildning har rätt att ordna förberedande utbildning eller läroavtalsutbildning för en examen för vilken utbildningsanordnaren inte beviljas i denna lag avsett tillstånd att ordna examina, upphör de tillstånd att ordna utbildning som beviljats med stöd av de upphävda lagarna att gälla den 31 december 2019. Utbildningsanordnaren ska skaffa genomförandet av yrkesprov som avses i 52 § och den bedömning av kunnandet som avses i 53 § av en utbildningsanordnare som har beviljats ett i denna lag avsett tillstånd att ordna examen i fråga. Utbildningsanordnaren kan efter ikraftträdandet av denna lag dock inte anta nya studerande till en utbildning enligt ett sådant tillstånd att ordna utbildning som beviljats med stöd av de upphävda lagarna. Om en studerande inte har slutfört sina studier senast den 31 december 2019 ska utbildningsanordnaren hänvisa den studerande att söka sig till en annan utbildningsanordnares utbildning.

Om utbildningsuppgiften enligt ett med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning beviljat tillstånd att ordna utbildning enbart omfattar sådan annan yrkesinriktad tilläggsutbildning som motsvarar i 8 § 1 punkten avsedd utbildning som fördjupar eller kompletterar yrkeskompetensen, upphör tillståndet att ordna utbildning att gälla den 31 december 2021. Med avvikelse från det som föreskrivs i 9 § kan utbildning också ordnas i form av personalutbildning. Utbildningsanordnaren ska se till att de studerande slutför den utbildning som de inlett innan tillståndet att ordna utbildning upphör att gälla.

En i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning avsedd arrangör av fristående examina som inte beviljas sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i denna lag ska hänvisa studerande som före denna lags ikraftträdande börjat avlägga en examen och vars personliga tillämpning arrangören av fristående examina svarat för i enlighet med 8 a § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning att söka sig till en examensutbildning eller ett yrkesprov som ordnas av en annan utbildningsanordnare.

## 135 §

*Övergångsbestämmelser om personlig tillämpning*

En personlig utvecklingsplan för kunnandet utarbetas inte, om den studerande avlägger examen i enlighet med de examensgrunder som bestämts med stöd av de upphävda lagarna eller om den studerande har inlett handledande utbildning före ikraftträdandet av denna lag. I fråga om en sådan studerande förblir den studerandes personliga studieplan som gjorts upp med stöd av 29 a § i lagen om grundläggande yrkesutbildning, den studerandes individuella studieprogram som gjorts upp med stöd av 17 § i den lagen eller det dokument om personlig tillämpning som gjorts upp med stöd av 8 a § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning i kraft vid ikraftträdandet av denna lag. Bestämmelserna i 5 kap. i denna lag tillämpas dock på uppdateringen av planer som utarbetats med stöd av de upphävda lagarna.

## 136 §

*Övergångsbestämmelser om rättelse av bedömningen av kunnandet*

Rättelse av sådan bedömning av kunnandet som den studerande fått del av före ikraftträdandet av denna lag begärs i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Rättelse av ett sådant beslut om rättelse av bedömningen av kunnandet som avses i 25 c § 2 mom. i lagen om grundläggande yrkesutbildning och i 15 c § 2 mom. i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning begärs dock i enlighet med 55 § 3 mom., om beslutet om rättelse har fattats den 15 november 2017 eller senare.

## 137 §

*Övergångsbestämmelser om särskilt stöd och om avvikelse från kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet*

Om en studerande avlägger en examen i enlighet med de examensgrunder som bestämts med stöd av de upphävda lagarna eller har inlett handledande utbildning före ikraftträdandet av denna lag, förblir ett med stöd av 20 § 1 mom. i lagen om grundläggande yrkesutbildning fattat beslut om ordnande av specialundervisning och en med stöd av det momentet utarbetad individuell plan för hur undervisningen ska ordnas i kraft vid ikraftträdandet av denna lag. Detsamma gäller ett med stöd av 19 a § 2 mom. i den lagen fattat beslut om anpassning samt ett med stöd av 21 § i den lagen fattat beslut om särskilda studiearrangemang. Bestämmelserna i 5 kap. i denna lag tillämpas dock på uppdateringen av den ovan avsedda individuella planen för hur undervisningen ska ordnas.

## 138 §

*Övergångsbestämmelser om läroavtalsutbildning och inläring i arbetet*

Ordnandet av läroavtalsutbildning och en period av inläring i arbetet som har inletts före ikraftträdandet av denna lag slutförs i enlighet med de bestämmelser om läroavtalsutbildning och inläring i arbetet som gällde vid lagens ikraftträdande.

## 139 §

*Övergångsbestämmelser som gäller utbildningsanordnarens personal*

Med avvikelse från vad som i 4 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003) föreskrivs om offentligt ansökningsförfarande, kan en kommun eller samkommun som är utbildningsanordnare anställa en lärare som vid ikraftträdandet av denna lag är anställd i arbetsavtalsförhållande i motsvarande tjänsteförhållande utan offentligt ansökningsförfarande, om han eller hon uppfyller behörighetskraven. Anställning i tjänsteförhållande utan offentligt ansökningsförfarande förutsätter att lärarens anställningsförhållande har fortgått utan avbrott efter ikraftträdandet av denna lag.

I 1 mom. avsedd anställning i tjänsteförhållande utan offentligt ansökningsförfarande ska ske senast den 31 december 2018.

## 140 §

*Övergångsbestämmelser om examenskommissioner*

Examenskommissioner som har tillsatts med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning fortsätter sin verksamhet till och med den 31 juli 2018. Examenskommissionerna utfärdar i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag betyg över avlagda examensdelar som har bedömts före ikraftträdandet samt över examina i fråga om vilka de examensdelar som krävs för examen har avlagts före ikraftträdandet. På

kommissionernas verksamhet tillämpas bestämmelserna i 7 och 7 a § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning och bestämmelser som utfärdats med stöd av de paragraferna.

Det sekretariat för fristående examina som avses i 7 c § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning får fortsätta sin verksamhet till och med den 31 juli 2018. På sekretariatet tillämpas bestämmelserna i den paragrafen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen.

Från och med den 1 september 2017 kan examenskommissionerna inte ingå eller säga upp avtal om fristående examina som avses i 7 d § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning. Det som föreskrivs i detta moment tillämpas dock inte om en ansökan om att ordna fristående examina har blivit anhängig före den tidpunkten.

## 141 §

*Övergångsbestämmelser om prestationsregister för fristående examina*

Bestämmelserna i 7 § 5 mom. i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning tillämpas i fråga om Utbildningsstyrelsens och examenskommissionernas uppgifter i prestationsregister för fristående examina och bestämmelserna i 18 a, c och d § i den lagen tillämpas i fråga om examenskommissionernas uppgifter enligt 140 § fram till den 31 juli 2018.

Utbildningsstyrelsen för från och med den 1 augusti 2018 prestationsregistret för fristående examina. På prestationsregistret för fristående examina tillämpas vad som i 7 § 5 mom. i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning föreskrivs om Utbildningsstyrelsens uppgifter samt vad som i 18 b § i den lagen föreskrivs om tiden för bevarandet av uppgifter.

## 142 §

*Förordningar som förblir i kraft*

Följande förordningar som har utfärdats med stöd av de upphävda lagarna förblir alltså i kraft:

- 1) förordningen om behörighetsvillkoren för personal inom undervisningsväsendet (986/1998),
- 2) undervisningsministeriets förordning om grunderna för vissa avgifter som tas ut av elever och studerande (1323/2001),
- 3) statsrådets förordning om utvärdering av utbildning (1061/2009), och
- 4) statsrådets förordning om förfarandet vid ansökan till yrkesutbildning, gymnasieutbildning och förberedande utbildning efter den grundläggande utbildningen (294/2014).

Nådendal den 11 augusti 2017

**Republikens President**

**Sauli Niinistö**

Undervisningsminister Sanni Grahn-Laasonen